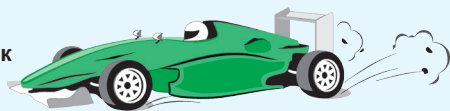

ВІТАЄМО УНІВЕРСИТЕТСЬКУ СПІЛЬНОТУ
З ДНЕМ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ!

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 6 (1726)
25 червня 2024 р., вівторок

○ ЗІ СВЯТОМ!

З ДНЕМ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ!

Шановні викладачі, співробітники і здобувачі вищої освіти!

28 червня 1996 року було прийнято Основний Закон нашої держави – Конституцію України, в якій носієм суверенітету і єдиним джерелом влади було проголошено народ, а найвищою соціальною цінністю – людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку.

Основний Закон України відображає підсумки важкого, довгого й доленосного шляху, який пройшов український народ, виборюючи незалежність і соборність нашої Вітчизни.

Конституція України – це головний оберіг державності й демократії, гарант соборності нашої країни. Її прийняття назавжди закарбувало бажання українців жити у власній незалежній державі. Будуючи гідне майбутнє нашої Батьківщини, ми маємо пам'ятати про це.

Дотримуватися й докласти зусилля для утвердження в Україні високих соціальних, економічних і гуманітарних стандартів – обов'язок кожного з нас.

Шановні колеги!

Нехай у кожного з нас міцніє почуття гордості за свою країну та за її Основний Закон,

що гарантує втілення мрій і сподівань на краще й щасливе життя у власній державі, адже Україна розпочинається з кожного з нас.

Нам під силу жити в суспільстві за умов всебічного розвитку кожної людини, де панують гуманізм і демократія, право, закон і справедливість – власне все те, що декларує та гарантує нам Основний Закон країни.

Напередодні національного свята щиро вітаю Вас з Днем Конституції України!

Бажаю усім Вам нових успіхів і плідної професійної діяльності на користь українського народу та держави!

Щиро зичу Вам міцного здоров'я і довголіття, добробуту й затишку у ваших родинях, мудрості й далекоглядності, неодмінної перемоги і мирного неба над головою!

Нехай ця урочиста подія збагачує усіх нас життєдайною силою і натхненням, спонукає до новаторських ідей та їх успішної реалізації у професійній царині!

**З Днем Конституції України!
Разом до Перемоги!!!**

**Віктор БОГОМОЛОВ,
ректор ХНАДУ, професор**

○ НАУКОВІ ФОРУМИ

За доброю традицією щороку до Дня науки колектив нашого університету проводить міжнародну науково-технічну та науково-методичну конференцію. Цьогоріч вже 88-ма конференція відбулася у травні, де наші викладачі та науковці гідно представили свої розробки і досягнення у царині науки й техніки.

СУЧАСНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Через воєнний стан в Україні захід відбувся в онлайн-форматі. Викладачі і науковці нашого університету, а також інших закладів вищої освіти та підприємств України і світу активно спілкувалися та обмінювалися науковим досвідом під час роботи 33 секцій на платформах ZOOM, BigBlueButton, Moodle та Google Meet.

У цьогорічній конференції взяли участь понад 700 викладачів і науковців, майже половина з яких – представники закладів вищої освіти та підприємств України, а також закордонних установ, які зробили презентації своїх доповідей і відеоробіт. Учасники активно обговорювали виступи своїх колег, які відзначалися науковою обґрунтованістю, експериментальним характером виконаних робіт та демонстрували високу активність у проведенні досліджень.

Зокрема, під час роботи секції «Екологія» доповідачі обговорили стан методичного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти на всіх рівнях навчання. Нині це питання є особливо важливим для підготовки фахівців у галузі екологічної безпеки, що матиме велике значення для повоєнного відновлення країни.

У роботі секції взяли участь представники Науково-дослідної установи «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем», Інституту проблем ма-

шинобудування ім. А.М. Підгорного Національної академії наук України, викладачі Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», Одеського державного екологічного університету, а також кафедри екології ХНАДУ.

Загалом у засіданні секції взяли участь 24 науковці, серед яких і 9 майбутніх дослідників, які нині є здобувачами третього рівня вищої освіти.

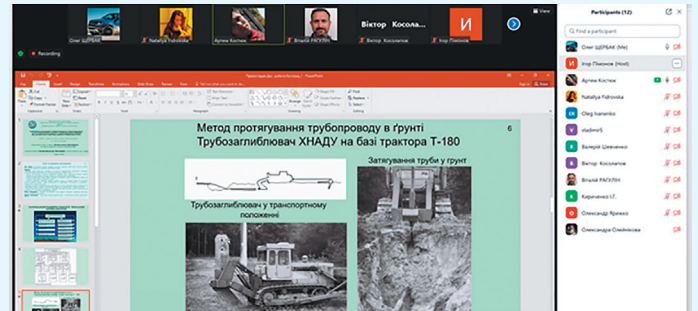
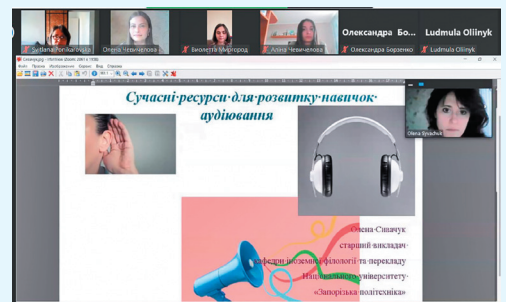
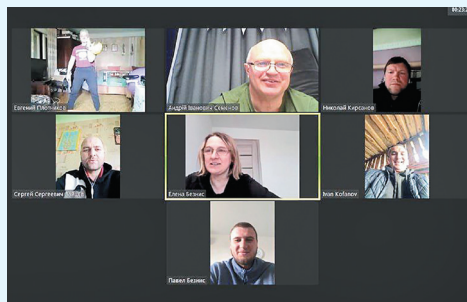
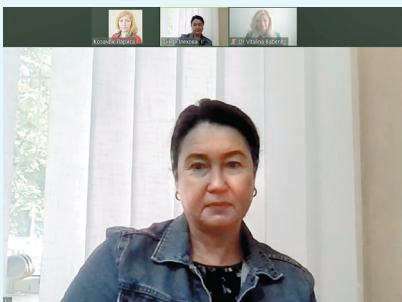
На секції «Інформатика та прикладна математика» було розглянуто наукові досягнення викладачів і поставлено нові завдання щодо розвитку комп'ютерних технологій, математичного моделювання, дослідження операцій, методів оптимізації та програмних реалізацій технічних процесів.

Під час засідання секції «Будівельно-дорожні машини» в онлайн-форматі зустрілися провідні вчені та представники підприємств машинобудівної галузі, а також фахівці з інноваційних будівельно-дорожніх технологій, які обговорили нагальні питання новітніх розробок у сфері конструкцій і матеріалів, використання передових технологій у міському та дорожньому будівництві тощо. Учасники поділилися своїм досвідом, висловили власні погляди за порушеною тематикою та обмінялися ідеями для подальших досліджень і розвитку галузі.

Закінчення на с. 2

О НАУКОВІ ФОРУМИ

СУЧАСНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ
ДЛЯ УСПІШНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

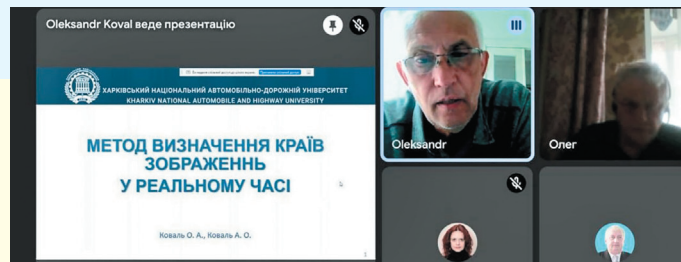
Закінчення. Початок на с. 1

Ця зустріч виробників-практиків і представників науки стала ще одним успішним кроком їхнього співробітництва на шляху до сприяння науковому прогресу та інноваціям у галузі машинобудування.

На секції «Метрологія та безпека життєдіяльності» доволі змістовною була доповідь Олександра Ковалю, присвячена методу визначення країв зображень у реальному часі. Він детально розглянув використання алгоритму Canpy для ідентифікації меж об'єктів на зображеннях у реальному часі. Основні етапи цього процесу, такі як зменшення шуму, визначення градієнтів, придушення не-максимумів та порогова обробка, були реалізовані за допомогою OpenCV у мові програмування Python.

Професор Олександр Полярус успішно презентував своє дослідження щодо наукових основ розвитку та застосування квантових еталонів, зокрема їх використання у нанотехнологіях, викликавши жваве обговорення учасників конференції.

Михайло Кравцов презентував результати свого наукового дослідження, що є складовою його докторської дисертації, над якою він нині працює. Науковець представив нові технічні рішення для розробки технології створення матеріалів, котрі захищають водіїв і пасажирів від негативного впливу маг-

нітних полів, що виникають в електричних та гібридних автомобілях. Важливим елементом його дослідження є проведення експериментальних випробувань запропонованої технології на таких автомобілях.

Під час активного обговорення доповідей секції «Іноземні мови» викладачі нашої кафедри та учасники з інших ЗВО висвітлили сучасні виклики у викладанні та вивченні мови під час воєнного стану, специфіку підготовки до складання державних іспитів, а також розглянули нові й перевірені на практиці ресурси для удосконалення іноземних мовних навичок.

Секція «Менеджмент» зібрала провідних фахівців, дослідників і практиків у галузі управління, які обговорили актуальні тренди та виклики у сфері управління бізнесом і технологіями.

Учасники конференції взяли участь у пленарному засіданні, де поділилися своїми новітніми науковими досягненнями і практичними рішеннями у стратегічному менеджменті, інноваціях та управлінні ре-

сурсами. Особлива увага була приділена цифровізації управлінських процесів і впливу глобальних тенденцій на розвиток підприємств.

Робота цієї секції також стала важливою платформою для обміну досвідом та ідеями, що сприятимуть подальшому розвитку наукових досліджень і впровадженню інноваційних підходів у практику управління.

У виступах учасників секції «Облік, оподаткування та право» детально розглянуто й проаналізовано питання обліково-аналітичного забезпечення управління і розвитку суб'єктів підприємництва. У доповідях висвітлено актуальні аспекти обліково-податкової політики та внутрішнього аудиту підприємницьких структур, обговорено питання нормативно-правового забезпечення підприємницької діяльності та бухгалтерського обліку в Україні, досліджено управлінські інформаційні системи і технології в обліку, аналізі й аудиті, а також розглянуто науково-методичні засади розвитку обліку, оподаткування та фінансів.

Результатом дослідницької роботи науково-педагогічних працівників є розроблені ними теоретико-методичні та практичні висновки, що мають як наукове, так і прикладне значення і становлять основу для подальших досліджень у галузі обліку, оподаткування та права.

На секції «Фізичне виховання та спорт» учасники порушили теми, пов'язані зі здоров'ям сучасної молоді, її фізичною підготовкою та реабілітацією. Вони також обговорили існуючі проблеми і перспективи розвитку дистанційного навчання у цій сфері.

Зацікавленість й активність учасників конференції у вирішенні цих актуальних питань сприятиме швидшому прогресу та підвищенню рівня фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Висловлюємо щирі подяку учасникам 88-ї міжнародної науково-технічної та науково-методичної конференції ХНАДУ за плідну роботу під час секційних засідань.

Бажаємо усім подальших успіхів у професійній діяльності, миру і спокою!

Разом ми досягнемо більших висот!

Владислава БАЙДАЛА, голова наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених

Статтю підготовлено за відповідними матеріалами звітів кафедр та сайту ХНАДУ.

О ТРИУМФ

БЛИСКУЧА ПЕРЕМОГА

Вісімнадцятого травня з нагоди Дня науки у Будинку вчених Національної академії наук України (м. Київ) відбулася урочиста церемонія нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року».

Цей престижний всеукраїнський конкурс Рада молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України проводить щорічно, визначаючи 100 кращих молодих вчених України: по одному вченому-переможцю у кожній зі ста номінацій за чотирма блоками.

Цьогоріч переможців вітали та нагороджували пам'ятними статуетками «Молодий вчений року – 2023»: Ольга Будник – радниця-уповноважена Президента України з питань Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту; Сергій Квіт – президент Національного університету «Києво-Могилянська академія» (у 2014 – 2016 рр. – Міністр освіти і науки України, у 2019 – 2022 рр. – голова Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти); Зоя Петренко – керівниця експертної групи з питань розвитку науки Директорату науки та інновацій Міністерства освіти і науки України; Олександр Хименко – керівник секретаріату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти; Ольга Полоцька – виконавча директорка Національного фонду досліджень України; Ігор Таранов – керівник «Офісу Горизонт Європа в Україні»; Жанна Таланова – заступниця координатора «Національного Еразмус+ Офісу в Україні»; Анастасія Сімакова – перша заступниця голови Ради молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України; Антон Сошников – член Ради молодих вчених Національної академії наук України; Володимир Павліков – голова Ради проректорів з наукової роботи; Анна Гакман – голова організаційного комітету Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року»; Олена Шаповалова – директорка державного підприємства «Український державний центр міжнародної освіти»; Тарас Фініков – президент Міжнародного благодійного фонду «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики»; Ярослав Галан – голова громадської організації «Молодь. Наука. Спорт. Здоровий рух України»; Єлизавета Кулікова – заступниця голови Офісу підтримки вченого; Андрій Ізовіта – співзасновник благодійного фонду «Людина»; Сергій Сагач – голова Наглядової ради громадської організації «Міжнародна фундація розвитку».

Перший блок цьогорічного Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року» включав такі номінації: «Інста Науковець», «Ютуб для науки», «Науковий Facebook блогер», «Науковий телеграм-канал», «Науковий WhatsApp-канал», «Науковий Тікток канал», «Науковий гурток», «Наукова школа (неформальна освіта)», «Профорієнтаційна наукова платформа», «Науковий музей», «Наукова виставка (фестиваль, пік-

ШЕВЧЕНКО
Інна Юрійвна
д.е.н., професорка,
лауреатка Премії
Верховної Ради України,
стипендіатка Кабінету
Міністрів України,
авторка понад
400 наукових і науково-
методичних праць

ДМИТРИЄВА
Оксана Іллівна
д.е.н., професорка,
стипендіатка Кабінету
Міністрів України,
авторка понад
200 наукових і науково-
методичних праць

БОРИСЕНКО
Анна Олегівна
к.т.н., доцентка, авторка
понад 100 наукових
і науково-методичних
праць

нік), «Науковий проєкт», «Наукова конференція», «Наукова співпраця», «Установа – популяризатор науки (наукові осередки, дослідні станції, наукові хаби, наукові кафе)», «Громадська організація – популяризатор науки», «Науковий ментор (керівник наукового дослідження)», «Науковий волонтер», «Науковець з наукометричною базою», «Наукова та науково-популярна книга (від 1 до 3 співавторів)», «Монографія (від 1 до 3 співавторів)», «Науково-популярний журнал», «Програма VR-технології в науці», «Технології AI в науці», «Науково-популярний вебресурс (сайт)», «Науковий стартап», «Колаборація «Бізнес-Наука»», «Колаборація «Наука-Освіта»», «Грантова діяльність», «Восенний вчений», «Рада молодих вчених ЗВО/наукової установи», «Рада молодих вчених при обласній державній адміністрації», «Інвайронменталіст, раціоналізатор».

У другому блоці представлено такі номінації: «Фізика та астрономія», «Хімія», «Біологія», «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Науки про Землю», «Математика та статистика», «Інформаційні технології та кібербезпека», «Географія», «Виробництво та технології (харчові технології, легка промисловість, нафтогазова інженерія)», «Гірництво та металургія», «Транспорт та транспортні технології», «Хімічні технології та біоінженерія», «Електрична інженерія та машинобудування», «Автоматизація, приладобудування та вимірювальна техніка», «Будівництво та цивільна інженерія. Архітектура», «Електроніка та телекомунікації», «Матеріалознавство», «Цифровізація», «Енергетична та екологічна безпека. Енергоменеджмент», «Автоматизація технологічних процесів, електротехніка,

Закінчення на с. 4

О ТРІУМФ

БЛИСКУЧА ПЕРЕМОГА

Закінчення. Початок на с. 3

електромеханіка», «Агрономія», «Зоотехнія та ветеринарна медицина», «Водні біо-ресурси та аквакультура», «Селекція та генетика», «Лісове та садово-паркове господарство, садівництво», «Медицина та медсестринство», «Фармакологія та фармацевтика», «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону», «Сектор безпеки та оборони України», «Економіка», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Облік й оподаткування», «Публічне управління та адміністрування», «Менеджмент та управління персоналом», «Маркетинг», «Готельно-ресторанна справа», «Туризм», «Психологія», «Соціологія та політологія», «Право», «Міжнародні відносини», «Історія та археологія», «Фізична культура і спорт», «Філологічні науки», «Філософія, культурологія та релігієзнавство», «Педагогіка», «Культура і мистецтво».

У третьому блоці конкурсна комісія визначала переможців номінацій «Аспірант року (за галузями наук)», «Докторант року (за галузями наук)», «Винахідник року», «Автор найкращої серії наукових робіт».

Четвертий блок включав такі номінації: «Молодий методист року в галузі фізикоматематичних наук», «Молодий методист року в галузі хімічних та біологічних наук», «Молодий методист року в галузі географічних та геологічних наук», «Молодий методист року в галузі інформаційних технологій», «Молодий методист року в галузі суспільних і гуманітарних наук», «Еко-волонтер року», «ІТ-волонтер року», «Волонтер з інклюзивної роботи року», «Парамедик року на передовій», «Доброволець-Захисник року», «Винахідник року з військової справи», «Інноватор на передовій», «Воєнний конструктор року», «Вчений року на передовій», «Дослідник військової справи».

Молоді вчені нашого університету подавали свої кандидатури для участі у певних номінаціях другого блоку, де оцінював

ся науковий доробок претендентів за 2023 рік за сукупністю таких показників: «Кількість статей у SCOPUS або Web of Science», «Кількість матеріалів конференцій у SCOPUS або Web of Science», «Кількість цитувань у SCOPUS або Web of Science», «Монографія (не більше п'яти співавторів), опублікована за кордоном, або розділ в колективній монографії (не більше трьох співавторів)», «Монографія (не більше п'яти співавторів), що опублікована українськими видавництвами, або розділ в колективній монографії (не більше трьох співавторів)», «Кількість статей у фахових виданнях», «Кількість публікацій у матеріалах міжнародних конференцій», «Кількість публікацій у матеріалах всеукраїнських конференцій», «Одержання стипендії/премії», «Міжнародне наукове стажування», «Кількість патентів на винахід», «Кількість патентів на корисну модель», «Кількість авторських свідоцтв», «Участь у НДР (держбюджетні, госпдоговірні, НФНД) як керівник», «Участь у НДР (держбюджетні, госпдоговірні, НФНД) як відповідальний виконавець», «Захист аспіранта/докторанта», «Опонування дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня кандидата/доктора наук або ступеня PhD», «Виконання функцій головного редактора/члена редакційної колегії/експерта (рецензента) наукового видання, включеного до переліку фахових видань України, або іноземного наукового видання, що індексується в бібліографічних базах», «Отримання гранту на наукові дослідження».

За кожен показник конкурсним жорі було нараховувалася певна кількість балів.

Відповідно до результатів цього річного рейтингування отриманих учасниками балів конкурсною комісією було визначено переможця у кожній номінації.

Колектив ХНАДУ пишається тим, що серед ста кращих молодих вчених України є три представники нашого університету.

Так, деканеса факультету управління та бізнесу професорка кафедри економіки і підприємництва, докторка економічних

наук Інна Юріївна Шевченко здобула перемогу в номінації «Економіка».

Завідувачка кафедри економіки і підприємництва докторка економічних наук, професорка Оксана Іллівна Дмитрієва перемогла в номінації «Публічне управління та адміністрування».

Доцентка кафедри автомобільної електроніки кандидатка технічних наук Анна Олегівна Борисенко стала переможницею у номінації «Електрична інженерія та машинобудування».

Вкотре пишаємося тим, що за кількістю переможців наш університет посів третє місце по Україні та перше місце по Харкову.

Одразу три переможці престижного Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року» є дійсно приголомшливим рекордом для нашого університету.

До речі, у 2022 році (за результатами наукової діяльності у 2021 р.) переможцями конкурсу стали тодішня деканеса факультету підготовки іноземних громадян професорка кафедри економіки і підприємництва, докторка наук з галузі управління та адміністрування Ярослав Сергійович Левченко (у номінації «Фінанси, банківська справа та страхування»), а також деканеса факультету управління та бізнесу професорка кафедри економіки і підприємництва, докторка економічних наук Інна Юріївна Шевченко (у номінації «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»). А тогоріч (за результатами наукової діяльності у 2022 р.) переможницею конкурсу стала завідувачка кафедри економіки і підприємництва докторка економічних наук, професорка Оксана Іллівна Дмитрієва (у номінації «Фінанси, банківська справа та страхування»).

Щиресердно вітаємо молодих учених нашої alma mater з унікальним тріумфом у Всеукраїнському конкурсі «Молодий вчений року»!

Бажаємо цьогорічним переможцям творчої наснаги та подальших наукових звершень!

**Ілля ДМИТРИЄВ,
проректор з наукової роботи ХНАДУ,
д.е.н., професор**

О ВИЗНАННЯ

Щиросердно вітаємо академіка Транспортної академії України, почесного дорожника України, професора кафедри мостів, конструкцій і будівельної механіки ім. В.О. Російського, доктора технічних наук Віталія Петровича Кожушка, який нещодавно став рекордсменом України (категорія «Наукові досягнення»).

Член Всеукраїнської організації «Українське товариство механіки ґрунтів, геотехніки і фундаментобудування», президентський стипендіат (два роки як видатний науковець і два роки як видатний освітнін), стипендіат у галузі науки і техніки ім. Г.Ф. Проскури (м. Харків), почесний професор ХНАДУ В.П. Кожушко має також нагрудні знаки університету.

Віталій Петрович є автором 293 робіт, серед яких – 15 підручників, навчальних посібників, монографій та конспектів лекцій, понад 60 методичних вказівок, чотири патенти, словник дорожньо-будівельних і мостобудівельних термінів, довідник «Спільна робота конструкцій і основи (огляд літературних джерел)». У довіднику наведено 14 216 джерел (понад дві тисячі з них іноземними мовами), присвячених спільній роботі конструкцій з ґрунтами. Джерелами охоплено період з другої половини XVIII сторіччя до нашого часу.

Професор Кожушко розробив універсальний метод розрахунку прогінних будов мостів і методи розрахунку: підземних споруд прямокутного обрису з урахуванням спільної їх роботи з ґрунтом; плит перекриття для будь-яких умов опирання їх

РЕКОРДСМЕН УКРАЇНИ

сторін; підпірних стінок з урахуванням їх спільної роботи з ґрунтом, а також конструкцій цементно-бетонного покриття під навантаження транспортні візки.

В.П. Кожушко упродовж одного року працював експертом з проектування інженерних споруд на автомобільних дорогах при Міністерстві комунікацій Сирії,

де за його проєктами побудовано майже 60 споруд.

Бажаємо Віталію Петровичу професійного довголіття і подальших наукових здобутків на користь ХНАДУ, Харківщини та України!

Колектив кафедри МКіБМ

МОЛОДИЙ НОВАТОР РОКУ

Нещодавно Харківська обласна рада Товариства винахідників і раціоналізаторів підбила підсумки щорічного конкурсу «Молодий новатор».

Колектив нашого університету пишається тим, що серед цьогорічних переможців і призерів конкурсу «Молодий новатор» вкотре й викладачі та здобувачі вищої освіти кафедри економіки і підприємництва.

Зокрема, завідувачка кафедри економіки і підприємництва проф. Оксана Дмитрієва та доцент кафедри Олександр Мордовцев нагороджені дипло-

мами першого ступеня у номінації «Статті в галузі економіки» за статтю «Удосконалення методичних підходів щодо визначення напрямів фінансової безпеки регіонів України».

Професорка кафедри економіки і підприємництва Інна Шевченко нагороджена дипломом першого ступеня у номінації «Монографія в освітній галузі» за монографію «Конкурентоспроможність закладів вищої освіти України: проблеми та перспективи». Також Інна Юріївна та здобувачка вищої освіти другого магістерського рівня Анастасія Петрик нагороджені дипломами

другого ступеня у номінації «Статті в галузі економіки» за статтю «Інтегрально-матрична діагностика розвитку трудового потенціалу України».

Аспірантка кафедри економіки і підприємництва Анастасія Плахтій нагороджена дипломом другого ступеня у номінації «Дипломна робота в галузі економіки автотранспортного комплексу» за дипломну роботу магістра «Управління інноваційно-інвестиційним потенціалом автомобільної індустрії на засадах кластерного підходу» (наук. кер. проф. І.Ю. Шевченко).

Щиросердно вітаємо цьогорічних переможців і призерів конкурсу «Молодий новатор» та бажаємо їм професійних успіхів і подальших наукових звершень!

Валентина НЕСТЕРЕНКО,
доц. каф. ЕіП

О АКТУАЛЬНО

У нашому високотехнологічному сьогоденні, де конкуренція та вимоги до сучасної освіти надзвичайно високі, забезпечення якості навчальних програм стає невід'ємною складовою розвитку вищої освіти.

Заклади вищої освіти України, свідомі важливості цього аспекту, проходять зовнішній моніторинг освітніх програм з метою забезпечення відповідності вимогам сучасного освітнього середовища.

Наш університет також дотримується такої філософії.

Упродовж 2023 – 2024 навчального року Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти провело акредитаційні експертизи за повною процедурою двадцяти п'яти освітніх програм ХНАДУ.

Ці експертизи не лише оцінювали відповідність програм національним стандартам, але й визначали їхню здатність відповідати на сучасні виклики та потреби ринку праці. Процедура акредитаційної експертизи включала аналіз навчальних планів, якість навчальних матеріалів і методів викладання та інші складові. Результати цих експертиз дають змогу не лише оцінити поточний стан освіти, але й визначають напрями подальшого розвитку освітніх програм.

За цей період 23 освітні програми нашого університету були успішно акредитовані строком на п'ять років.

Зокрема, за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти акредитовано такі ОП: «Економіка» і «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (каф. економіки і підприємництва/ФУБ/гаранти І.Ю. Шевченко та В.Ю. Нестеренко), «Менеджмент організацій і логістика» (каф. менеджменту/ФУБ/гарант Л.М. Ачкасова), «Автомобілебудування» (каф. автомобілів ім. А.Б. Гредескула/АФ/гарант М.Г. Михалевич), «Підійомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини і обладнання» (каф. будівельних і дорожніх машин ім. А.М. Холодова/МФ/гарант І.Г. Пімонов), «Електромобілі та автомобільна електроніка» (каф. автомобільної електроніки/АФ/гарант О.А. Дзюбенко), «Інформаційно-вимірювальні технології» (каф. метрології та безпеки життєдіяльності/МФ/гарант А.О. Коваль), «Автомобільні дороги та аеродроми» (каф. будівництва та експлуатації автомобільних доріг ім. О.К. Біруля/ДБФ/гарант Д.Ю. Костін), «Мости і транспортні тунелі» (каф. мостів, конструкцій і будівельної механіки ім. В.О. Російського/ДБФ/гарант О.І. Безбабічева), «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» (каф. транспортних технологій/ФТС/гарант О.О. Холодова).

Упродовж зазначеного періоду також було акредитовано такі ОП другого (магістерського) рівня вищої освіти: «Матеріалознавство» (каф. технології металів та матеріалознавства ім. О.М. Петриченка/МФ/гарант Д.Б. Глушкова), «Технологія виробництва будівельних та дорожньо-будівельних матеріалів і виробів» (каф. технології дорожньо-будівельних матеріалів і хімії ім. М.І. Волкова/ДБФ/гарант С.В. Оксак), «Автомобільні дороги та аеродроми» (каф. будівництва та експлуатації автомобільних доріг ім. О.К. Біруля/ДБФ/гарант Р.В. Смолянчук), «Автомобілебудування» (каф. автомобілів ім. А.Б. Гредескула/АФ/

АКРЕДИТАЦІЮ УСПІШНО ПРОЙДЕНО

гарант О.О. Ярита), «Професійна освіта. Метрологія, стандартизація та сертифікація» (каф. технології машинобудування і ремонту машин/АФ/гарант А.І. Коробко), «Інтелектуальні інформаційно-вимірювальні технології» (каф. метрології та безпеки життєдіяльності/МФ/гарант О.В. Полярус), «Екологічна безпека» (каф. екології/ДБФ/гарант Г.М. Желновач), «Організація та безпека дорожнього руху/ФТС/гарант Л.С. Абрамова), «Транспортні системи і логістика» (каф. транспортних систем і логістики/ ФТС/гарант П.Ф. Горбачов), Менеджмент організацій і адміністрування» (каф. менеджменту/ФУБ/гарант І.В. Федотова), «Автомобільний транспорт» (каф. технічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. М.Я. Говорушенка/АФ/гарант В.П. Волков), «Інженерна геодезія» (каф. проектування доріг, геодезії і землеустрою/ДБФ/гарант А.Г. Батракова).

Також було акредитовано одну програму третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти «Будівництво та цивільна ін-

женерія» (каф. будівництва та експлуатації автомобільних доріг ім. О.К. Біруля/ДБФ/гарант С.О. Бугаєвський).

Згідно з Постановою КМУ «Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану» від 16 березня 2022 року дванадцять освітніх програм ХНАДУ пройшли акредитаційну експертизу за спрощеною процедурою та отримали сертифікати про акредитацію строком на один рік.

Ще дві освітні програми, що проходили акредитацію за повною процедурою, отримали умовну акредитацію строком на один рік.

Варто зазначити, що гаранті освітніх програм провели повний аналіз освітніх програм за останні роки і на його основі підготували відомості самооцінювання, котрі були подані на розгляд до Нацагентства.

Безумовно, що акредитаційні експертизи освітніх програм, проведені Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, є важливим інструментом у підвищенні її якості.

Результати цих експертиз свідчать про те, що ХНАДУ продемонстрував високий рівень підготовки за своїми освітніми програмами до сучасних викликів та вимог ринку праці.

Маємо відзначити плідну роботу в цьому напрямі гарантів наших освітніх програм і колективів відповідних кафедр.

Втім, експертизи також виявили окремі аспекти, що потребують покращення та удосконалення акредитаційного процесу.

На основі зазначених в акредитаційних експертизах рекомендацій ХНАДУ має змогу планувати і впроваджувати стратегії подальшого розвитку своїх освітніх програм, спрямовані на підвищення їхньої якості та конкурентоспроможності.

Оксана ПАНКОВА,
нач. відділу АСЯН,
доц.

○ ТАК ТРИМАТИ!

КРАЩІ СЕРЕД КРАЩИХ

У травні в адміністрації Київського району Харківської міської ради відбулася урочиста церемонія нагородження переможців та лауреатів районного етапу міського конкурсу «Молода людина року».

Захід провели директор Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради Олександр Власенко та заступник голови адміністрації району з соціальних та гуманітарних питань Володимир Івлєв.

Цей щорічний міський конкурс проводиться в 11 номінаціях: учні закладів загальної середньої освіти, учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти, студенти закладів фахової передвищої освіти, студенти (курсанти) закладів вищої освіти, наукова діяльність, культура та мистецтво, фізична культура та спорт, діяльність у галузі виробництва, підприєм-

ствництва, діяльність у невиробничій сфері, громадська діяльність, а також волонтерська діяльність.

У кожній номінації визначаються переможець (перше місце) та лауреати (друге і третє місце). Переможці номінацій районних етапів беруть участь у другому (фінальному) турі конкурсу.

Цьогоріч честь нашого університету районного етапу міського конкурсу «Молода людина року» захищали: здобувачка вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні спеціальності 051 «Економіка» Кіра Стогуд – номінації «Наукова діяльність» та «Діяльність у галузі виробництва, підприємствництва»; здобувачка вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні спеціальності 152 «Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка» (175 «Інформаційно-вимірювальні технології») Аліна Бабаєва – номінація «Громадська діяльність»; здобувачки вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні спеціальності 101 «Екологія» Діана Бессмертна, Дар'я Орлова та Анна Шаповалова – номінація «Студенти (курсанти) закладів вищої освіти»; здобувач вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні спеціальності 131 «Прикладна механіка» Богдан Карабута – номінація «Волонтерська діяльність».

Досягнення учасників оцінювалися за 2022 – 2023 роки.

Колектив ХНАДУ пишається тим, що у цьому році перемогу в номінації «Діяльність у галузі виробництва, підприємствництва» виборола здобувачка Кіра Стогуд.

Вона має гідні досягнення як на державному, так і на міжнародному рівнях, зокрема: диплом I ступеня міжнародного конкурсу наукових розробок школярів і студентів «Science without borders» («Наука без кордонів», Чехія, 2022 р.); перші місця у Всеукраїнському конкурсі «Фінансова грамотність» та у Всеукраїнському конкурсі «Фінанси плануй – Україну будуй» (Всеосвіта, 2023 р.); третє місце у міжнародному конкурсі студентських наукових робіт «Управлінські, соціальні та поведінкові науки у реалізації засад сталого розвитку» у 2022/2023 н.р. (Івано-Франківський НТУ нафти і газу, 2023 р.); дипломи переможниці чемпіонату Світу з науки в м. Дубаї (ОАЕ) та I чемпіонату Світу з економіки в Нью-Йорку (США) – 2023 р.; диплом III ступеня міжнародного конкурсу наукових робіт здобувачів вищої освіти за напрямом «Public and Corporate Management» (м. Київ, 2023 р.).

Кіра брала активну участь у всеукраїнському турнірі з фінансової грамотності «FinCup 2022» у складі команд ХНАДУ KharkivCity (м. Харків, 2022 р.); всеукраїнському конкурсі науково-творчих робіт «Management and Business to Youth – creative project» (Український ДУ залізничного транспорту, 2023 р.); виставці технічної творчості молоді в рамках 27-го міжнародного молодіжного форуму «Радіоелектроніка і молодь у XXI столітті» (Харківський НУ радіоелектроніки, 2023 р.); VI міжнародній науково-практичній конференції «Recent Scientific Investigation» (Норвегія, 2023 р.).

Вона також пройшла курс інтерактивного навчання підприємництва за допомогою бізнес-симулятора VIAL+ і є півфіналістом турніру «Стратегія фірми-2023 – Крок до перемоги».

Серед її досягнень і проходження міжнародного підвищення кваліфікації «Digital Learning» у Технічному університеті Дрездена (Німеччина) в рамках міжнародного проекту «Establishment of German-Ukrainian university network for securing successful education in Ukrainian universities in time of war and crisis» за підтримки Німецької служби академічних обмінів (DAAD) та програми фінансування «Ukraine digital: Ensuring academic success in times of crisis, 2022».

Кіра – авторка 10 наукових праць, у т.ч. шести статей у наукових виданнях (з них одна англійською мовою) та чотирьох тез доповідей наукових конференцій.

Крім того, вона членкиня студентської ради факультету управління та бізнесу нашого університету.

Лауреаткою конкурсу в номінації «Громадська діяльність» стала здобувачка Аліна Бабаєва.

З вересня 2023 р. Аліна обіймає посаду голови студентського самоврядування ХНАДУ. Упродовж 2021 – 2023 рр. була членкинею студентського самоврядування університету та головою студради механічного факультету. З жовтня 2023 р. обіймає посаду заступниці голови наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів

Закінчення на с. 8

○ ТАК ТРИМАТИ!

КРАЩІ СЕРЕД КРАЩИХ

Закінчення. Початок на с. 7

і молодих вчених ХНАДУ; як секретар ініціативної групи входить до складу Молодіжної ради при Височанській селищній раді, а також є членкинею та співзасновницею ініціативної групи для створення громадської організації «Типу Молодь».

За активну громадянську позицію, високі досягнення у навчанні, участь у науковій та громадській діяльності студентської спільноти, формування інтелектуального потенціалу України та з нагоди Дня студента у 2023 р. Аліна нагороджена Подякою Харківського міського голови.

Вона також активно займається науковою діяльністю: виборола перемогу та нагороджена дипломом I ступеня XV міжнародного конкурсу студентських науково-дослідних робіт «Культура. Мистецтво.

Волонтерство як соціально-культурний феномен сучасного суспільства» (англійською мовою) у номінації «Особиста думка» (м. Харків, 2022 р.).

Брала участь у всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Метрологічні аспекти прийняття рішень в умовах роботи на техногенно небезпечних об'єктах» (м. Харків, 2022 р.); 85-й міжнародній студентській науковій конференції ХНАДУ, секція «Метрологія та безпека життєдіяльності» (м. Харків, 2023 р.); у міжнародному конкурсі студентських наукових робіт зі спеціальності 263 «Цивільна безпека», напрям «Охорона праці» (Кременчуцький НУ ім. М. Остроградського, 2023 р.). Вона також має публікацію (в співавторстві) у науковому журналі «Технічні науки та технології» (2023 р.).

З перших днів війни Аліна Бабаєва бере активну участь у волонтерській діяльності, а до лютого 2022 р. брала участь у волонтерських заходах від студентського самоврядування університету, зокрема у щорічних поїздках до Харківського міського притулку для тварин та ін.

Щиросердно вітаємо представниць нашого університету: Кіру Стогул – з перемогою у престижному конкурсі «Молода людина року» та його лауреатку Аліну Бабаєву!

Бажаємо їм нових досягнень і професійних успіхів на славу ХНАДУ й нашого рідного Харкова та гідної підтримки високого іміджу Харківщини!

Владислава БАЙДАЛА, голова наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених

МОЛОДА ЛЮДИНА РОКУ

Колектив і студентська спільнота нашого університету пишаються тим, що у цьогорічному міському конкурсі «Молода людина року» в номінації «Студенти (курсанти) закладів вищої освіти» перемогу та звання лауреатки виборола здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за ОП «Економіка» спеціальності 051 «Економіка» кафедри економіки і підприємництва Кіра Стогул, яка отримала Подяку Харківської міської ради та пам'ятну статуетку.

Престижний щорічний конкурс «Молода людина року» понад 20 років поспіль проводиться в Харкові з метою виявлення видатних і талановитих особистостей, відзначення інтелектуальної та професійної еліти міста, нагородження за найвагоміші досягнення в управлінській, економічній, соціальній, культурній, науковій, волонтерській, громадській та інших галузях.

За підсумками цьогорічного конкурсу, що сприяє популяризації досягнень молоді, їхньої активної участі в житті міста, а також стимулює подальший розвиток навичок і здібностей, нагороди отримали 11 переможців та 22 лауреати в 11 номінаціях, які продемонстрували видатні досягнення у різних напрямках діяльності.

Гордимось тим, що здобувачка вищої освіти нашого університету і достойна представниця інтелектуальної еліти м. Харкова Кіра Стогул вкотре стала переможницею міського конкурсу «Молода людина року».

Щиросердно вітаємо Кіру з вагомим досягненням і бажаємо їй творчої наснаги та подальших звершень на користь ХНАДУ і Харківщини!

○ СТУДЕНТСЬКА НАУКА

Упродовж п'яти місяців (лютий – червень) на базі Кременчуцького національного університету ім. Михайла Остроградського під патронатом Національної комісії України у справах ЮНЕСКО проходив міжнародний конкурс студентських наукових робіт.

Співорганізаторами цього року конкурсу виступили закордонні навчальні заклади: Абертейський університет (Шотландія); Університет Матея Бела (Словаччина); Університет Едуконс (Сербія); Інститут нових технологій та бізнесу (Чехія); Вища школа європейських і регіональних досліджень (Чехія); Євразійський університет ім. Л.Н. Гумільова (Казахстан); Карагандинський державний індустріальний університет (Казахстан); Казахський національний дослідницький технічний університет ім. Шатаєва; Вища школа менеджменту інформаційних систем (ISMA, Латвія); Алітус Коледж Університету прикладних наук (Литва); Люблінська політехніка (Польща); Вроцлавський економічний університет (Польща).

Другий рік поспіль захід проводиться саме під егідою Національної комісії України у справах ЮНЕСКО. Наразі це єдиний в Україні конкурс студентських наукових робіт, що отримав підтримку цієї солідної інституції.

Міжнародний конкурс студентських наукових робіт за окремими спеціальностями проводиться з метою інтеграції України в європейський освітньо-науковий простір, розширення міжнародних зв'язків, стимулювання інноваційної діяльності студентів, оволодіння ними сучасними технологіями, а також створення умов для формування інтелектуального потенціалу талановитої молоді.

Цьогорічний конкурс проводився за такими спеціальностями: 015 «Професійна освіта», 035 «Філологія», 051 «Економіка» (спеціалізації «Економіка та управління національним господарством», «Економіка та управління бізнесом», «Міжнародна економіка»), 073 «Менеджмент», 101 «Екологія», 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка», 263 «Цивільна безпека», 274 «Автомобільний транспорт», 275 «Транспортні технології».

На конкурс 2024 р. було подано 514 наукових робіт, авторами яких стали 889 здобувачів вищої освіти із 137 ЗВО.

Здобувачі вищої освіти нашого університету вкотре підтвердили свій високий рівень знань та наукових досягнень, взявши активну участь у цьому конкурсі за окремими спеціальностями.

Цьогоріч у конкурсі, що об'єднав найкращих молодих дослідників з усього світу, ХНАДУ представляли 45 здобувачів вищої

VIVAT PEREMOZHCEM!

освіти, які змагалися у восьми спеціальностях: 015 «Професійна освіта», 051 «Економіка», 073 «Менеджмент», 101 «Екологія», 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка», 263 «Цивільна безпека», 274 «Автомобільний транспорт» і 275 «Транспортні технології».

Участь у такому престижному заході стала важливим етапом для наших юнаків і дівчат, надавши їм унікальну можливість презентувати свої дослідження англійською мовою, обмінятися досвідом з українськими та закордонними ровесниками, а також отримати цінні поради від провідних науковців.

Цьогоріч конкурс охопив широкий спектр спеціальностей, що дозволило здобувачам вищої освіти ХНАДУ продемонструвати свої знання та інноваційні підходи у різних галузях.

Із 45 учасників автодорожнього понад половина (24 здобувачі) вибороли перемогу в різних категоріях, що становить 7,5% від їх загальної кількості. Це свідчить про високу якість підготовки та обдарованість нашої талановитої молоді.

Зокрема, спеціальність 015 «Професійна освіта» представили шість здобувачів вищої освіти, науковими керівниками яких є викладачі кафедри екології, чотири з них (66,7%) стали переможцями.

Так, Владислав Пелешенко представив роботу на тему «Формування екологічної культури здобувачів-екологів інтегративними педагогічними засобами» (керівник проф. Наталія Внукова) та отримав диплом першого ступеня.

Дипломи третього ступеня вибороли: Тетяна Шипа за роботу на тему «Формування професійної компетенції екологів в процесі вивчення природничих дисциплін» (керівник доц. Наталія Прокопенко) та Олексій Середа

і Дар'я Орлова, які представили роботу на тему «Особливості формування науково-дослідницької компетенції здобувачів-екологів» (керівник доц. Олена Позднякова).

Спеціальність 051 «Економіка» представили п'ять здобувачів вищої освіти, науковими керівниками яких є викладачі кафедри економіки і підприємництва, три з них (60%) стали переможцями.

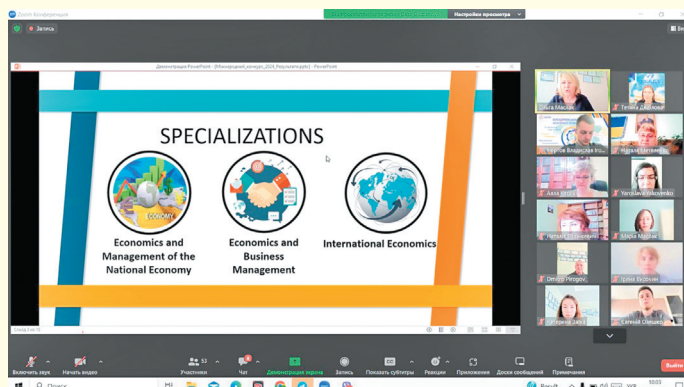
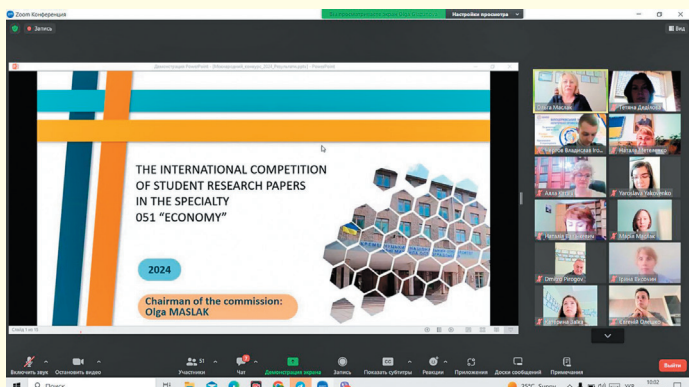
Дипломами третього ступеня нагороджені: Анастасія Петрик, яка представила роботу на тему «Теоретико-методичні засади стратегічного управління розвитком трудового потенціалу на основі інтегрально-матричного підходу (на прикладі України)» (керівник проф. Інна Шевченко); Олексій Довгопол, який представив роботу на тему «Відбір проєктів сталого розвитку: аспекти бізнес-планування» (керівник доц. Тетяна Деділова), а також Дар'я Серих, представивши роботу на тему «Клієнтоорієнтованість як стратегічний орієнтир розвитку торговельного підприємництва» (керівник доц. Ірина Кирчата).

Спеціальність 073 «Менеджмент» представили чотири здобувачі вищої освіти, науковими керівниками яких є викладачі кафедри менеджменту, два з них (50%) стали переможцями.

Так, Владислава Клапоух представила роботу на тему «Стейкхолдерський підхід в управлінні автотранспортним підприємством» (керівник проф. Оксана Криворучко), яка отримала диплом першого ступеня.

Валерія Самойлова за роботу на тему «Аналіз та оцінка якості корпоративного управління підприємством» (керівник доц. Надія Бочарова) нагороджена дипломом другого ступеня.

Закінчення на с. 10

О СТУДЕНТСКА НАУКА

Закінчення. Початок на с. 9

Спеціальність 101 «Екологія» представили дев'ять здобувачів вищої освіти, науковими керівниками яких є викладачі кафедри екології, чотири з них (44%) стали переможцями, що за цією спеціальністю становить третину.

Серед найкращих Владислава Сасіна, яка представила роботу на тему «Дослідження напрямів застосування продуктів піролізу автопокришок у якості альтернативного палива» (керівник доц. Олена Позднякова), виборовши диплом першого ступеня.

Дипломами другого ступеня нагороджені: Руслан Мироненко за роботу на тему «Роль геоінформаційних систем в екологічному відновленні та сталому розвитку України» (керівник доц. Юлія Калужна), а також Діана Бессмертна і Тетяна Шипа, які представили роботу на тему «Фітоіндикативне визначення рівня аеротехногенного забруднення» (керівник проф. Наталія Внукова).

Спеціальність 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка» представили чотири здобувачі вищої освіти, науковими керівниками яких є викладачі кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій.

Дуже приємно, що всі вони (100%) стали переможцями.

Так, дипломи третього ступеня отримали: Іван Коломієць та Валерій Бардаков, які представили роботу на тему «Модель вибору мікроконтролера для системи екологічного моніторингу» (керівник доц. Наталія Філь); Микола Стипанович і Василь Кузьминих за роботу на тему «Трьохконтурна система

VIVAT PEREMOZHCHAM!

управління електроприводом робота з двигуном постійного струму» (керівники: доц. Анжела Бінковська і ст. викл. Світлана Понікаровська).

Спеціальність 263 «Цивільна безпека» представили 13 здобувачів вищої освіти, науковими керівниками яких є викладачі кафедр проєктування доріг, геодезії і землеустрою і метрології та безпеки життєдіяльності, чотири з них (30,8%) стали переможцями.

Зокрема, здобувач Максим Крайнюк за роботу на тему «Метрологічний контроль оцінки умов праці із використанням штучного інтелекту» (керівник доц. Олена Крайнюк) виборов диплом першого ступеня.

Дипломами другого ступеня були нагороджені: Артем Карайкозін та Ярослав Нагоркін за роботу на тему «Аналіз використання геоінформаційних систем для моделювання аварійних ситуацій на прикладі часткового руйнування дамби Кременчуцької ГЕС» (керівники: доц. Олег Богатов та асист. Ірина Гунько), а також Костянтин Гриценко, який представив роботу на тему «Аналіз загрози виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру на Зміївській ТЕС» (керівник проф. Юрій Буц).

Спеціальності 274 «Автомобільний транспорт» та 275 «Транспортні технології» представили чотири здобувачі вищої освіти, науковими керівниками яких є викладачі кафедри транспортних технологій, організації та безпеки дорожнього руху та транспортних систем і логістики, три з них (75%) стали переможцями.

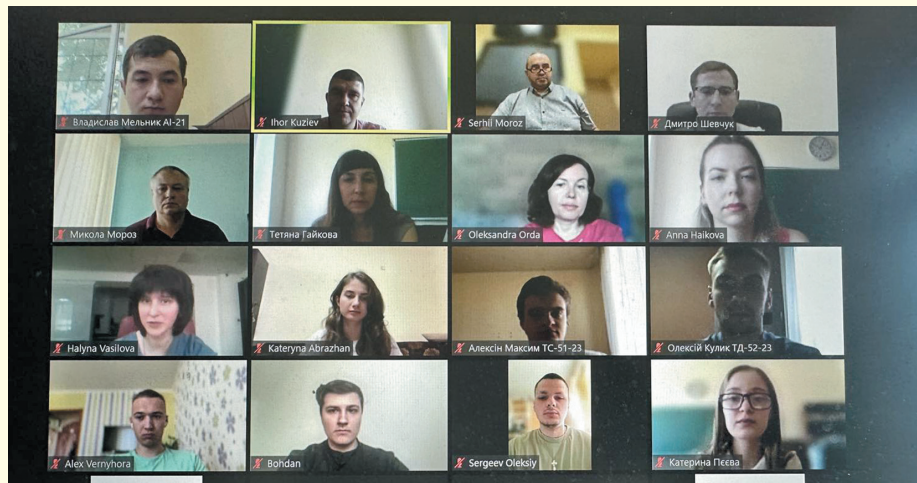
Диплом першого ступеня виборов Олексій Сергєєв, представивши роботу на тему «Визначення раціональних параметрів ланцюга постачань при обслуговуванні замовників у міжнародному сполученні» (керівник доц. Олександра Орда); другого ступеня – Олексій Вернигора за роботу на тему «Розробка математичної моделі визначення потоку насичення смуги прямого напрямку руху на ізолюваному регульованому перехресті» (керівник доц. Олександр Колій) і третього ступеня – Олексій Кулик, який представив роботу на тему «Дослідження розподілу інтенсивності транспортного потоку на багатосмугових автомагістралях» (керівник доц. Олена Запорожцева).

Наші щирі вітання усім переможцям та їхнім науковим керівникам, чия наполеглива праця, відданість науці та високий рівень професіоналізму є найкращим прикладом того, як важливо залишатися вірними справі, яку обрали, незважаючи на виклики сьогодення.

Колектив ХНАДУ пишається тим, що наші переможці відіграють значну роль у підтримці наукового потенціалу країни.

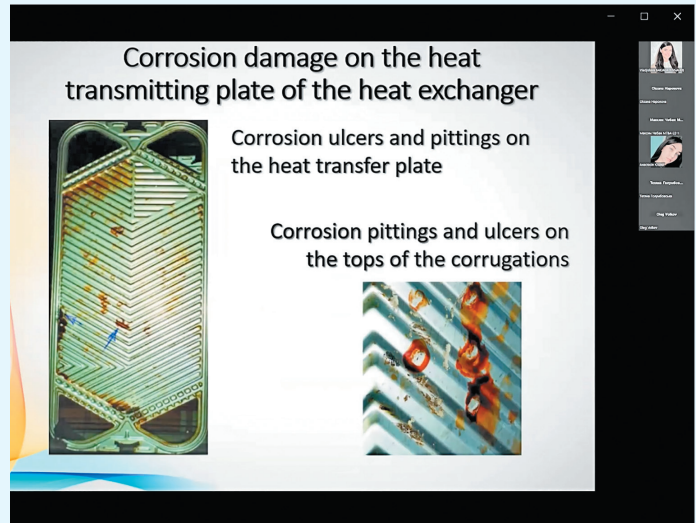
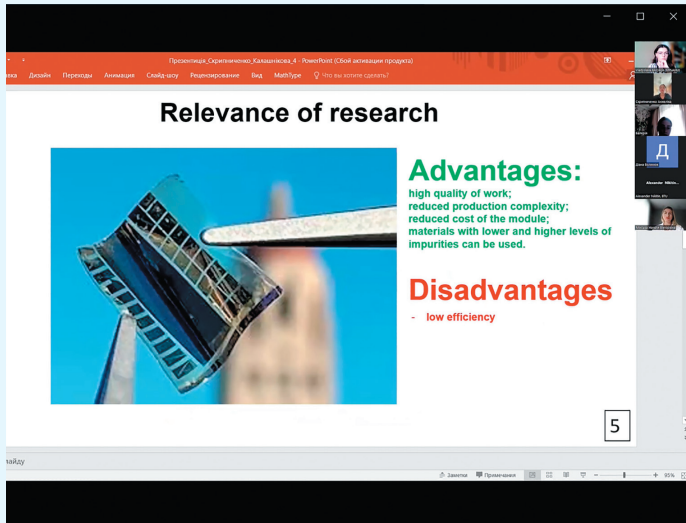
Дякуємо здобувачам вищої освіти нашого університету за величезні зусилля під час цих важливих випробувань і бажаємо їм подальших успіхів у науковій та професійній кар'єрі, натхнення для нових досягнень і таких же гідних перемог у майбутньому!

Владислава БАЙДАЛА,
голова наукового товариства
студентів, аспірантів,
докторантів і молодих учених

О ФАХОВІСТЬ

ПРОФЕСІЙНИЙ ТВОРЧИЙ КОНКУРС З МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України №1563 від 26 грудня 2023 р. упродовж січня – червня на базі кафедри технології металів та матеріалознавства ім. О.М. Петриченка нашого університету проходив міжнародний студентський професійний творчий конкурс «Матеріалознавство».

Метою проведеного форуму є інтеграція України у світовий освітній і науковий простір, розширення міжнародних зв'язків, підтримка талановитих студентів та формування творчого покоління науково активної молоді в галузі матеріалознавства.

Конкурс відбувся за сприяння ТОВ «ТД Укрінтех», ТОВ СКТБ «Гідромодуль», АТ ХМЗ «Світло шахтаря» і технічних закладів вищої освіти. Його співorganizаторами стали: Національний технічний університет України «КПІ ім. Ігоря Сікорського», Центральноукраїнський національний технічний університет, Фрайберг-

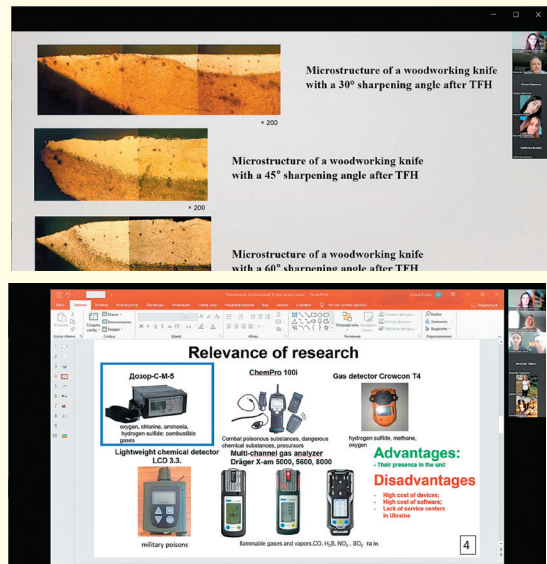
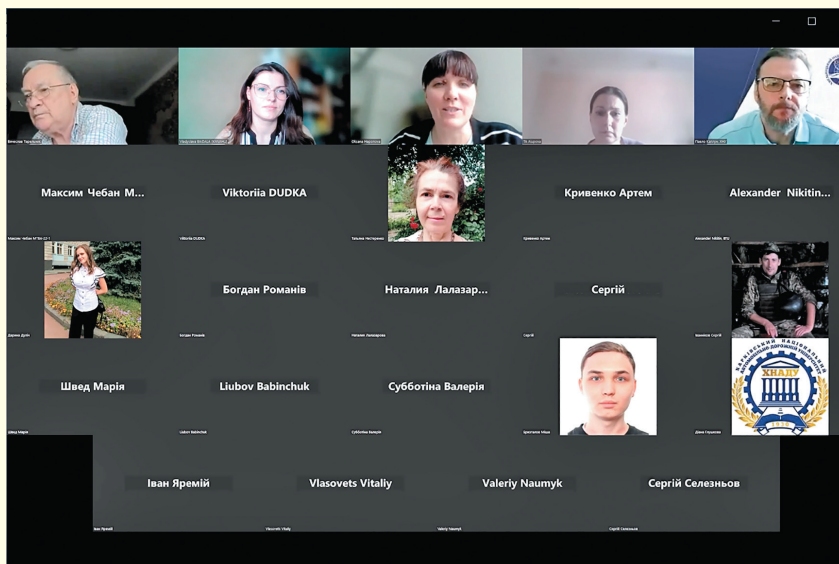
ська гірничо академія та Бранденбурзький технічний університет (Німеччина), Національний технічний університет «ХП», Луцький національний технічний університет, Бельський державний університет ім. Алеку Руссо (Молдова), Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Інститут фундаментальних технологічних досліджень Польської Академії Наук (Польща), Національний університет «Запорізька політехніка», Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України, а також Університет науки і техніки (м. Цзянсу, Китай).

До складу висококомпетентного журі конкурсу увійшли представники різних закладів вищої освіти як України, так і з-за кордону: ректори університетів і директори інститутів, декани факультетів і завідувачі кафедр, керівники відділів і галузевих лабораторій, поважні професори, доценти і наукові співробітники під головуванням

ректора Харківського національного автомобільно-дорожнього університету проф. Віктора Богомолу і заступниці голови, завідувачки кафедри технології металів та матеріалознавства проф. Діани Глушкової.

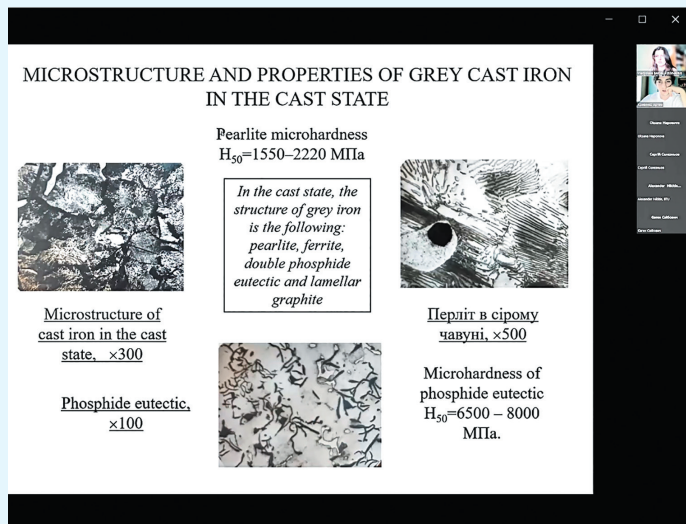
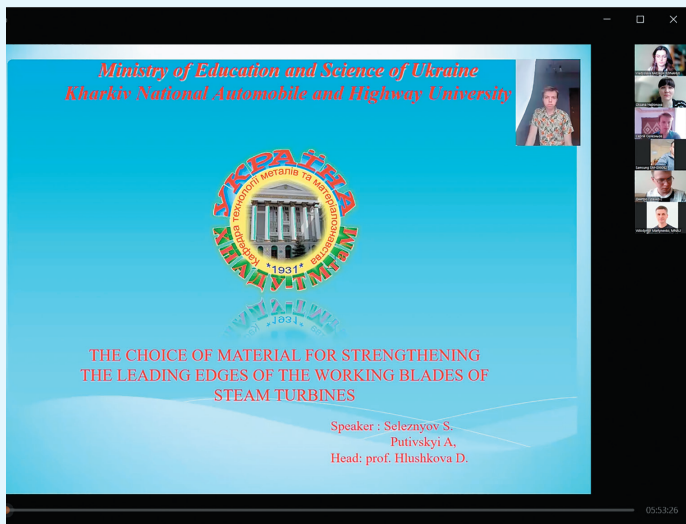
Основними завданнями конкурсу є: сприяння формуванню в умовах євроінтеграції творчого покоління молодих науковців та практиків для різних галузей суспільного життя; впровадження нових форм і методів пошуку, підтримки і заохочення обдарованої студентської молоді та сприяння реалізації їхніх здібностей; стимулювання творчого самовдосконалення студентської молоді; популяризація досягнень науки, техніки та інноваційних технологій; залучення провідних вчених, наукових і науково-педагогічних працівників, а також фахівців-практиків до активної роботи з обдарованою студентською молоддю.

Закінчення на с. 12

О ФАХОВІСТЬ

ПРОФЕСІЙНИЙ ТВОРЧИЙ КОНКУРС З МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА

Закінчення. Початок на с. 11

Цьогоріч на конкурс було подано 131 наукову роботу, авторами яких є 245 здобувачів із 31 закладу вищої освіти України і зарубіжних вишів, зокрема, Океанського університету Цзянсу та Університету науки і техніки Чансу (Китай) і Міжнародної Академії Прикладних Наук у Ломжі (Польща).

Пишаємося тим, що за доброю традицією дев'ять здобувачів вищої освіти нашого університету вкотре підтвердили високий рівень знань і наукових досягнень, які на конкурсі 2024 р. представляли ХНАДУ як у самостійних роботах, так і у співавторстві зі здобувачами Міжнародної Академії Прикладних Наук у Ломжі, Національного технічного університету «ХПІ», а також Придніпровської державної академії будівництва та архітектури.

За результатами подвійного «сліпого» рецензування із 131 поданої роботи 36 були допущені до другого туру II етапу міжнародного студентського професійного творчого конкурсу «Матеріалознавство» та до участі у підсумковій науково-практичній онлайн-конференції, де було визначено 61 переможця, серед яких і здобувачі ХНАДУ.

Так, здобувачі Андрій Путівський та Сергій Селезньов представили роботу «Strengthening of turbine blades with high frequency currents» (наук. кер. проф. Діана Глушкова та асист. Владислава Байдала), присвячену дослідженню методів зміцнення лопаток турбін за допомогою високочастотних струмів, і за результатами другого етапу конкурсу отримали дипломи першого ступеня.

Дипломи другого ступеня вибороли: здобувач Артем Кривенко разом із колегою з Міжнародної Академії Прикладних Наук у Ломжі Volodymyr Halas, які представили роботу «Increasing the durability of gray iron pump parts» (наук. кер. Dariusz Tomaszewicz та доц. Наталія Лалазарова), присвячену дослідженню методів підвищення довговічності частин насосів з сірого чавуну, а також здобувач Микола Пилипенко разом із колегою з Національного технічного університету «ХПІ» Веронікою Скалібог з роботою «Study of the influence of the initial state of the material on the characteristics of its strengthening using friction» (наук. кер. проф. Олег Волков та Діана Глушкова),

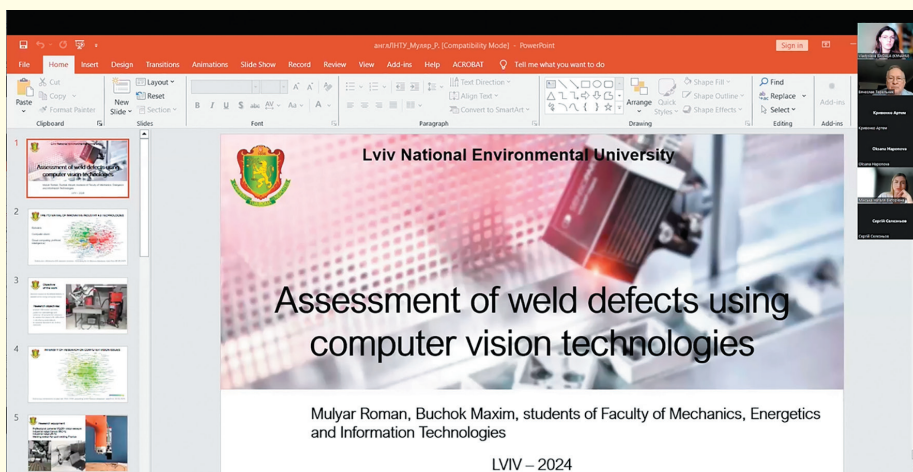
присвячену дослідженню впливу початкового стану матеріалу на характеристики його зміцнення за допомогою тертя.

Дипломи третього ступеня отримали: здобувачка Дарина Дуліч, яка представила роботу «Increasing the resource of welded metal construction agricultural machinery» (наук. кер. проф. Ірина Дощечкіна), присвячену збільшенню ресурсу зварених металевих конструкцій сільськогосподарської техніки; здобувач Олександр Зубков разом із колегою з Міжнародної Академії Прикладних Наук у Ломжі Piotr Plewnicki з роботою «Application of plasma coatings for restoration of crankshafts» (наук. кер. Dariusz Tomaszewicz та проф. Діана Глушкова), присвячену застосуванню плазмових покриттів для відновлення колінчастих валів; здобувачі Олександр Яременко та Андрій Литенко, які представили роботу «Surface strengthening of the relevant parts of the hydraulic hammer electrospark alloying» (наук. кер. проф. Діана Глушкова та асист. Андрій Сумінов), присвячену зміцненню поверхні важливих частин гідравлічного молота методом електроіскрового сплавлення, а також здобувач Денис Ткаченко разом із колегою з Придніпровської державної академії будівництва та архітектури Анастасією Кльок з роботою «Modeling the Structure and Properties of Carbon Steel Using Fractal Theory» (наук. кер. проф. Володимир Волчук та Діана Глушкова), присвячену моделюванню структури і властивостей вуглецевої сталі за допомогою фрактальної теорії.

Щиро вітаємо переможців та їхніх наукових керівників за наполегливу працю, відданість науці й високий професіоналізм!

Бажаємо усім великих успіхів у науково-освітній царині та професійному зростанні й таких же гідних перемог на користь України і нашої alma mater!

Колектив кафедри ТМiМ

О МІЖНАРОДНІ СТАЖУВАННЯ

СПІЛЬНИМ ПРОЄКТАМ – БУТИ

Нещодавно у рамках програми Erasmus+ доцентки кафедри менеджменту Надія Бочарова та Оксана Кудрявцева пройшли стажування в Клайпеді (Литва), що було дійсно насиченим та пізнавальним, адже вони не лише розширили свої академічні горизонти, але й поглибили знання з практичних аспектів менеджменту.

Принагідно зазначимо, що наш університет активно використовує різні міжнародні програми для підвищення якості освіти і розширення професійних горизонтів викладачів та здобувачів. Саме програми Erasmus+ відіграють ключову роль у формуванні компетенцій, необхідних для сучасного ринку праці, сприяючи розвитку міжкультурного спілкування та розуміння між науковцями і здобувачами європейських університетів.

Якраз у рамках викладацької мобільності колектив кафедри менеджменту успішно завершив перший етап проєкту Еразмус+, що відбувся навесні у співпраці з Клайпедським університетом.

Доцентки кафедри Надія Бочарова та Оксана Кудрявцева брали активну участь у цій програмі, продемонструвавши високий рівень професіоналізму та знань, що заслуговує особливої уваги.

Після завершення стажувань у рамках обмінної програми Erasmus+ пані Надія та Оксана отримали сертифікати за участь у восьмому міжнародному тижні.

Пишаємося тим, що тісна співпраця з колегами з Клайпедського університету на чолі з професором, доктором Ligita Šimanskienė, викладачами кафедри assoc. prof. dr. Daiva Verkulevičiūtė-Kriukienė, assoc. prof. dr. Aurimas Župerka та dr. Galina Mishenina забезпечила теплий прийом нашим науковцям, плідну організацію зустрічей та участь у міжнародній конференції, що буде для них незабутнім досвідом.

Значущою подією стажування стала зустріч з очільницею громади Українсько-культурно-просвітницького центру «Родина» пані Катериною Тригуб, яка розповіла про активну діяльність цієї інституції, зокрема про підтримку української діаспори, особливо на початку воєнних дій в нашій країні, організацію українських класів та недільної школи для дітей. Ця зустріч нагадала про значення збереження культурної спадщини та взаємодопомоги в часи найстрашніших викликів XXI століття.

Учасники програми стажувань відвідали також підприємство FlexBlow у місті Кретинга, що є еталоном сучасного виробництва з виготовлення тари, пластикових і металічних контейнерів та пакувального обладнання. FlexBlow пишається своїм статусом заводу стовідсоткової зеленої енергії та визнанням «Литовського експортера року» впродовж останнього десятиріччя.

Під час перебування на FlexBlow наші науковиці оцінили 1 тис. м², присвячених інженерії прототипування та тестуванню, а також 3 тис. кв. м² виробничих потужностей.

Важливість автоматизації та інновацій у процесах виробництва є ключовими для розвитку ефективного менеджменту саме на таких підприємствах.

Унікальною локацією програми стало відвідування Клайпедського порту, що є одним із потужних торговельних портів Балтійського моря, відомим своєю ефективністю та сучасними логістичними рішеннями. Знання, отримані під час огляду портових операцій, мають велике значення для курсів у галузі логістики та управління ланцюгами поставок.

Кафедра менеджменту дякує представникам Клайпедського університету за надану можливість так активно та змістовно підійти до навчального процесу. Щиро дякуємо також представникам української діаспори та колективу підприємства FlexBlow за теплий прийом й цікаву екскурсійну програму.

Це стажування стало значним кроком до поглиблення знань та розширення міжнародної співпраці кафедри з нашими партнерами.

Наразі триває розробка другого етапу проєкту, що включатиме студентську мобільність, заплановану на осінь, котра відкриє для них нові можливості брати участь в міжнародних освітніх проєктах, здобувачи цінний досвід за кордоном, і застосовувати набуті знання у реальних професійних контекстах. Ми очікуємо, що цей етап сприятиме розвитку та обміну досвідом між студентами обох університетів.

Спільно з колегами з Університету Клайпеди ми розглядаємо можливість розширення наших програм обміну, зокрема, включення нових напрямів студій і досліджень, що, сподіваємося, сприятиме активному залученню здобувачів у наукові та освітні проєкти.

Дуже віримо в успішне продовження та розширення співробітництва між Університетом Клайпеди та ХНАДУ, що, безумовно, значно зміцнить і розширить міжнародні зв'язки кафедри менеджменту.

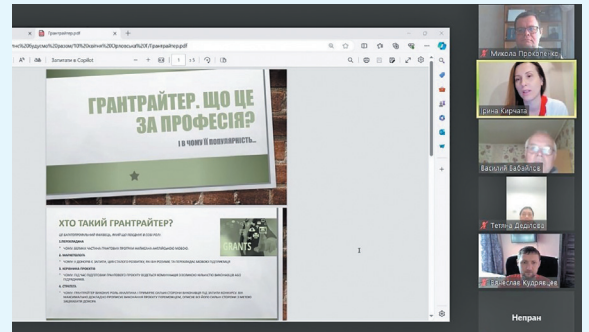
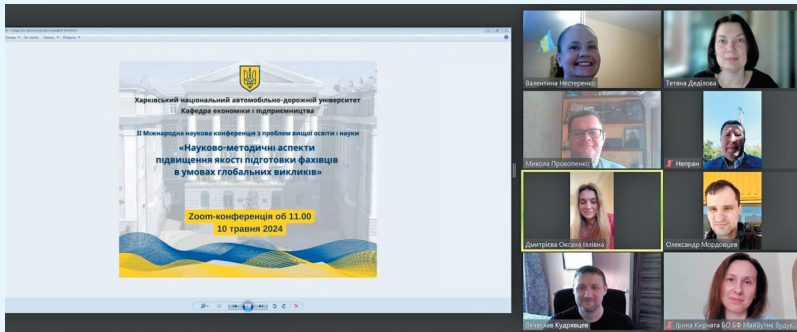
Для забезпечення нашим здобувачам і викладачам широких можливостей обміну досвідом і знаннями наш колектив планує збільшити кількість міжнародних партнерств та проєктів, що дозволить не лише підвищити якість освіти, але й розширити професійні горизонти учасників.

Щиро дякую дружньому колективу нашої кафедри за командну роботу та підтримку для досягнення такого вражаючого результату.

Оксана КРИВОРУЧКО,
зав. каф. менеджменту,
проф.

О НАУКОВІ ФОРУМИ

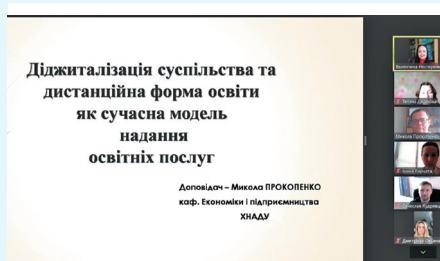
ЯКОСТІ ОСВІТИ – ОСОБЛИВА УВАГА

У травні колектив кафедри економіки і підприємництва факультету управління та бізнесу провів II Міжнародну наукову конференцію з проблем вищої освіти і науки «Науково-методичні аспекти підвищення якості підготовки фахівців в умовах глобальних викликів».

Співорганізаторами конференції виступили: ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», Мінгачевський державний університет (м. Мінгачеві, Азербайджан), Університет Миколаса Ромериса (м. Вільнюс, Литва), Ризький технічний університет (м. Рига, Латвія), Університет фінансів і страхування (м. Софія, Болгарія), Казахський автомобільно-дорожній інститут ім. Л.Б. Гончарова (м. Алмати, Казахстан).

Через воєнний стан в нашій країні конференція проходила у дистанційному та заочному форматах, а також із застосуванням технологій дистанційного обговорення доповідей на навчальному сайті ХНАДУ.

Загалом на конференцію було подано 103 тези доповідей від учасників із закладів вищої освіти України, Азербайджану та Ка-

захстану. Найактивнішими були представники Мінгачевського державного університету, Казахського автомобільно-дорожнього інституту ім. Л.Б. Гончарова, Азербайджанського державного економічного університету, Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Сумського національного аграрного університету, Хмельницького національного університету, Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди, Київського державного торговельно-економічного університету і, звичайно ж, нашого ЗВО.

Організаційним комітетом конференції було розглянуто та рекомендовано до друку тези доповідей за такими секціями:

- модернізація освітнього процесу в умовах перманентних викликів – 16 тез доповідей;
- розвиток національної системи освіти України в умовах діджиталізації та цифрової трансформації – 19 тез доповідей;
- якість та зміст сучасної освіти: основні тенденції розвитку – 30 тез доповідей;
- актуальні аспекти підготовки фахівців з економіки і підприємництва – 24 тези доповідей;
- методичні аспекти викладання фізичної культури у ЗВО – 14 тез доповідей.

За результатами роботи конференції організаційним комітетом та учасниками підготовлено відповідні матеріали і резолюцію, де містяться актуальні рекомендації щодо розвитку вищої освіти та підвищення якості підготовки фахівців у сучасних умовах перманентної нестабільності.

Валентина НЕСТЕРЕНКО,
відп. секр. конф.,
доц. каф. ЕІП

О СТУДЕНТСЬКА НАУКА

НАША ГОРДІСТЬ

У травні на базі Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка відбулася підсумкова онлайн-конференція другого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із галузі «Менеджмент освіти».

На перший етап другого туру цього конкурсу здобувачі закладів вищої освіти надіслали на розгляд конкурсної комісії 28 науково-дослідних робіт. Кожна з поданих учасниками робота оцінювалася двома

незалежними рецензентами за принципом «double-blind peer review» за такими критеріями: актуальність проблеми; новизна та оригінальність ідей; чіткість визначення наукового апарату; використані методи дослідження; теоретичні наукові результати; практична направленість результатів; рівень використання наукової літератури та інших джерел інформації; ступінь самостійності роботи; відповідність висновків основним завданням дослідження; якість оформлення, а також наявність наукових публікацій.

На підставі суми отриманих за результатами рецензування балів конкурсна комісія провела рейтингування науково-дослідних робіт і після прийняття відповідного рішення запросила для участі у підсумковій онлайн-конференції авторів восьми найкращих із них.

Пишаємося тим, що серед фіналістів Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із галузі «Менеджмент освіти» студентка кафедри економіки і підприємництва, здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня за ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Анастасія Петрик.

На підсумковій онлайн-конференції Анастасія гідно представила свою науково-дослідну роботу «Монополія й олігополія закладів вищої освіти в Україні: теоретико-методичні та прикладні аспекти ідентифікації та протидії», а також дала вичерпні відповіді на запитання членів журі.

Примітно, що за рішенням конкурсної комісії Анастасія Петрик нагороджена дипломом II ступеня переможця другого туру цього річного конкурсу.

Щиро сердечно вітаємо Анастасію Петрик та її наукову керівницю, декану факультету управління та бізнесу проф. І.Ю. Шевченко з перемогою у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт із галузі «Менеджмент освіти»!

Бажаємо їм творчої наснаги та подальших наукових звершень!
Валентина НЕСТЕРЕНКО,
заст. декана ФУБ з наукової роботи, доц.

О КОНФЕРЕНЦІЇ. ДИСПУТИ

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Наприкінці травня колектив кафедри обліку і оподаткування провів IV міжнародну науково-практичну конференцію «Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід».

У її роботі взяли участь 129 освітян з України, Казахстану та Польщі (у т.ч. чотири молодих учених і 66 здобувачів вищої освіти), які представили 20 закладів вищої освіти й одну наукову установу.

На цьогорічну конференцію було подано 66 доповідей, що рекомендовані до публікації у збірнику її матеріалів, із яких 30 підготовлено представниками нашого університету і 36 – з організації-партнерів.

Дякуємо колегам, які представили свої доповіді на наш науковий захід, зокрема: ДУ «Інститут регіональних

досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», Західноукраїнський національний університет (м. Тернопіль), Казахський автомобільно-дорожній інститут ім. Л.Б. Гончарова (м. Алмати), Класичний приватний університет (м. Запоріжжя), Лодзький технологічний університет (Польща), Лозівська філія Харківського автомобільно-дорожнього фахового коледжу, Луцький національний технічний університет, Львівський національний університет ім. Івана Франка, Львівський торговельно-економічний університет, Миколаївський національний аграрний університет, Національний лісотехнічний університет України (м. Львів), Національний транспортний університет (м. Київ), Національний університет «Львівська політехніка», ПВНЗ «Європейський університет» (м. Київ), Сумський державний університет,

Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини, Університет ім. Альфреда Нобеля (м. Дніпро), Харківський національний економічний університет ім. С.С. Кузнеця, Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна, а також Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова.

Під час секційних засідань учасники конференції обговорили нагальні питання за такими напрямками: обліково-аналітичне забезпечення управління і розвитку суб'єктів підприємництва; обліково-податкова політика і внутрішній аудит підприємницьких структур; сучасний інструментарій фінансового управління бізнес-одиницями; менеджмент змін на сучасному підприємстві: вітчизняний та зарубіжний аспекти; нормативно-правове забезпечення розвитку підприємництва; пер-

спективи модернізації бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки та науково-методичні засади розвитку обліку і оподаткування.

За підсумками плідної дослідницької роботи науково-педагогічні працівники і здобувачі вищої освіти розробили низку теоретико-методичних та практичних результатів, що мають як наукове, так і прикладне значення, а також формують якісне підґрунтя для ефективного продовження сучасних досліджень у галузях обліку та оподаткування, фінансів та економіки, підприємництва та менеджменту.

Колектив кафедри обліку і оподаткування щиро дякує співорганізаторам конференції за плідну співпрацю і суттєву допомогу в її проведенні, а науковцям і здобувачам – за активну участь і цікаві доповіді!

Катерина БОЛДОВСЬКА,
доцентка кафедри

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КАФЕДРА ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

у співпраці з

Lodz University of Technology (м. Лодзь, Польща)

University of Security Management in Kosice (м. Кошиці, Словаччина)

Казахський автомобільно-дорожній інститут ім. Л.Б. Гончарова (м. Алмати, Республіка Казахстан)

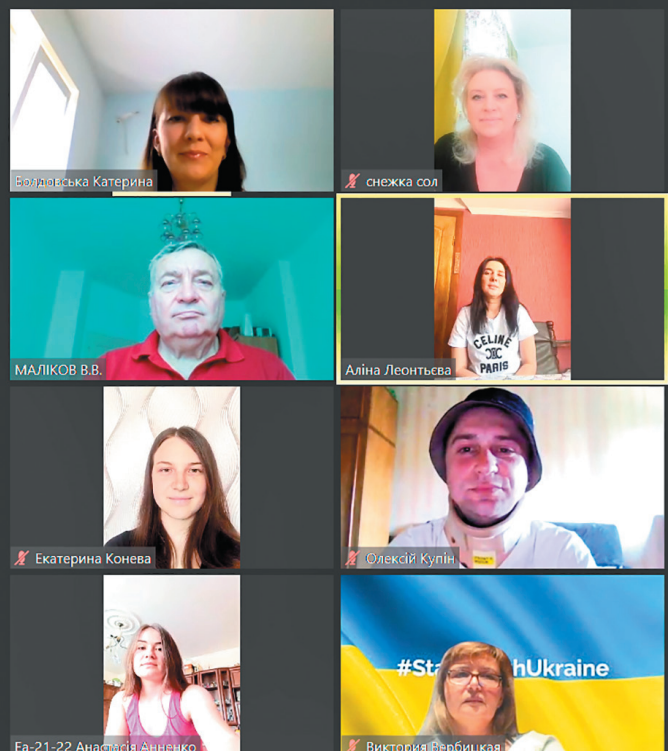
ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України» ННП Екологічної економіки і менеджменту (м. Львів, Україна)

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна ІІІІ «Харківський банківський інститут» (м. Харків, Україна)

Вітаємо учасників

**IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій
управління сучасним підприємством: міжнародний досвід»**

24 травня 2024 р., м. Харків, Україна

О ПАМ'ЯТІ НАУКОВЦЯ

ЖИТТЯ, ВІДДАНЕ НАУЦІ

*До 100-річчя від дня народження
професора,
доктора технічних наук
Миколи Яковича Говоруценка*

Цей невеличкий нарис про заслуженого діяча науки і техніки України доктора технічних наук, професора Миколу Яковича Говоруценка, якому 24 травня виповнилося би сто років від дня його народження, – ми пропонуємо нашим університетській спільноті.

Отримавши атестат про загальну середню освіту, Микола Говорушенко у 1940 р. поступив на перший курс Харківського автомобільно-дорожнього інституту, але, на жаль, навчання було перервано війною, з перших днів якої він розпочав свою військову службу, пройшовши ратний шлях від рядового піхотинця до офіцера штабу полку. Брав участь у бойових діях на 3-му і 4-му Українських фронтах, обіймаючи посади топографа, військового перекладача, завідувача таємним діловодством, комсорга штабу полку.

Свій бойовий шлях Микола Якович закінчив у Болгарії.

Після війни офіцер Говорушенко продовжив здобувати вищу освіту в ХАДІ і як відмінник одночасно навчався в аспірантурі, захистивши у 1954 р. кандидатську дисертацію. Згодом працював деканом заочного та автомобільного факультетів. Щоденна копітка організаційна робота не стала на заваді успішним науковим пошукам ученого, який у 1965 р. захистив докторську дисертацію.

Під керівництвом Миколи Яковича склалася потужна наукова школа з техноло-

гій діагностування і прогнозування автомобілів. За цим науковим напрямом у подальшому було захищено п'ять докторських та понад 40 кандидатських дисертацій.

За наказом тодішнього Міністра автомобільного транспорту України в 1965 р. при кафедрі експлуатації автотранспорту було створено галузеву лабораторію з основних проблем експлуатації автомобілів, де вирішувалися питання з теорії діагностування, а також методів і режимів технічного обслуговування та ремонту автомобілів.

Науковець Говорушенко – розробник перших автоматизованих станцій діагностування, що запрацювали у 1965 р.

У 1974 р. Постановою Держкомітету з науки і техніки колишнього Союзу та Ради Міністрів України було організовано єдину на той час проблемну науководослідну лабораторію з діагностування і прогнозування технічного стану автомобілів.

Під керівництвом М.Я. Говоруценка за перші 15 років роботи проблемної лабораторії було розроблено та впроваджено на АТП і СТО майже 30 найменувань діагностичного обладнання. Крім того, розроблено та впроваджено станції комплексного діагностування легкових автомобілів на СТО-3 (м. Київ), у таксомоторному парку в Черкасах, а також на станціях комплексної діагностики вантажних автомобілів у Краматорську, Одесі та інших містах колишнього Союзу. У 23 містах впроваджено комбіновані тягово-гальмівні стенди з біговими барабанами, що були розроблені саме колективом кафедри під керівництвом Миколи Яковича.

Його науковий доробок заслуговує на особливу увагу, адже він – автор більше 300 наукових праць, у тому числі понад 40 монографій, підручників і навчальних посібників, а також понад 50 авторських свідоцтв.

За великі заслуги у підготовці висококваліфікованих спеціалістів і розвитку наукових досліджень проф. М.Я. Говорушенко був нагороджений орденом «Знак пошани» та Почесною грамотою Президії Верховної Ради України.

Крім того, за впровадження досягнень науки у виробництво Миколі Яковичу було присуджено почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Уся професійна діяльність відомого науковця і викладача з великої літери М.Я. Говоруценка – це зразок працелюбства й ініціативи, пошуку нових шляхів у науці та навчальному процесі.

За 34 роки керівництва кафедрою Микола Якович неодноразово був відзначений Почесними грамотами, подяками і преміями різних інституцій. За безпосередньою участю М.Я. Говоруценка на кафедрі підготовлено майже 8500 інженерів, 61 кандидат та 9 докторів наук. Професорсько-викладацьким складом кафедри отримано майже 80 авторських свідоцтв та патентів на винаходи.

Визнаний продовжувачами його справи науковець, керівник і викладач Микола Якович завжди з оптимізмом дивився у майбутнє автомобільного транспорту, розвитку якого він присвятив усе своє насичене й цікаве професійне життя.

Наразі кафедра технічної експлуатації та сервісу автомобілів носить ім'я видатного діяча науки і техніки М.Я. Говоруценка, чим усі ці роки дуже пишається наш згуртований і дружній колектив.

Пересувна станція діагностики ПДС-Л
(1995 р.)

Олексій БАЖИНОВ,
проф. каф. ТЕСА

О ЗАКОНОТВОРЧИСТЬ

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ – ОСНОВА ІСНУВАННЯ НАШОЇ ДЕРЖАВИ!

Цьогоріч ми відзначаємо двадцять восьму річницю існування Основного закону України. Чому ця подія така важлива для нашої держави?

Ще у стародавньому світі з появою землеробських держав виникла необхідність регулювання взаємовідносин у суспільстві. Поступово з'являються кодекси законів та правила, що регламентують той чи інший бік життя всередині держави. Найдавнішими із письмових законів, що дійшли до нашого часу, визнано закони вавилонського царя Хаммурапі.

Першою конституцією у сучасному розумінні стала Конституція США (прийнята 17 вересня 1787 року). Цей документ має юридичну силу, зафіксований на папері та продовжує діяти дотепер. У подальшому було прийнято 27 поправок, значна частина з яких закріплює основні права і свободи людини й громадянина та забезпечує механізм їх реалізації. У конституції встановлюється розподіл влади на законодавчу, виконавчу і судову та описується компетенція кожної з них. Усі сучасні конституції демократичних держав ґрунтуються на тих самих принципах.

Проте у світі існують країни без юридично оформлених конституцій. Це або країни з досить тривалою законодавчою історією, наприклад Сполучене королівство (UK), конституційні положення в якому засновані ще на Великій хартії вольностей XIII століття, або країни з теократичною формою правління (Саудівська Аравія), де основним законом, що регулює відносини в суспільстві, є Коран.

Однак більшість держав мають конституції, що значною мірою відповідають основним принципам, викладеним у конституції США. Після розпаду СРСР усі новостворені незалежні держави вважали за необхідне якомога швидше прийняти свою конституцію. Вже у перші місяці існування багатьом країнам вдалося це зробити, але в Україні розробка та прийняття Основного закону зайняла довгих п'ять років. Згадаймо, як це було.

Конституцію України було прийнято Верховною Радою лише 28 червня 1996 року після найдовшого засідання парламенту в історії нашої держави, названого «конституційна ніч». Всупереч поширеній думці, що наша конституція була написана «нашвидкуруч», це зовсім не так.

Тоді в Україні вже була потужна школа конституційного права. Над новою Конституцією працювала значна кількість народних депутатів та професійних експертів. При написанні Основного закону використовувався досвід українського конституціоналізму, що охоплює гетьманські конституції, конституції часів УНР, ЗУНР та радянського часу, а також міжнародний досвід. Перед законотворцями постало серйозне і складне завдання – написання Основного закону країни, який би мав докорінно змінити парадигму політичного,

економічного, соціального та територіального устрою незалежної України.

Це були абсолютно революційні зміни, впровадження яких вимагало не просто написання теоретичної частини, необхідна була легітимність прописаних положень та узгодження їх з усіма політичними силами того часу.

Таким чином було створено декілька проєктів конституції, проте політичне протистояння в парламенті між демократичним крилом і лівими силами (ядром яких були комуністи) не давало можливості ухвалити жодного з них. Ліві сили не були готові до перебудови України як демократичної держави європейського типу, відмови від комуністичної ідеології та інших корінних перетворень.

Найбільші протиріччя викликали п'ять ключових питань: форма правління та організація державної влади, державна символіка країни і державна мова, статус Криму та питання власності (зокрема й на землю). Для вирішення цих проблем з кожного питання було створено окремі робочі групи, які мали сформулювати компромісні рішення щодо цих статей.

Отже, до червня 1996 року робота над Конституцією нашої країни тривала понад п'ять років. Однак її ухвалення постійно відкладалося. Необхідно було нарешті підвести межу під комуністичним минулим і рухатися далі. У суспільстві відчувався гострий запит на прийняття нової Конституції.

Тож діючий на той час Президент України Леонід Кучма висунув ультиматум народним депутатам – якщо вони терміново не ухвалить нову Конституцію, він проведе референдум, де народ України висловить свою волю з цього питання. Референдум планували оголосити 29 червня 1996 року, на якому було би представлено проєкт, затверджений конституційною комісією у березні 1996 року. Це було серйозним тиском на депутатів, адже фактично загрожувало перевиборами парламенту. Тому засідання парламенту щодо ухвалення Конституції затягнулося майже на добу, впродовж якої гостро обговорювалося понад 2000 пра-

вок. Як наслідок, на світанку 28 червня 1996 року Основний закон нашої держави було прийнято.

У Конституції були затверджені загальні принципи функціонування державної влади і територіального устрою нашої країни, основні права, свободи та обов'язки людини і громадянина, завдання й функції Верховної Ради України, Президента, Кабінету Міністрів та інших органів виконавчої влади, принципи здійснення правосуддя, головні юридичні й політичні аспекти відносин між державою і суспільством.

Конституція України міжнародними експертами визнана однією з найдемократичніших у світі. Однак, будучи компромісним варіантом, вона містить низку положень, котрі важко реалізуються на практиці, виходячи з економічних та інших можливостей країни. Це, в свою чергу, все частіше викликає критику на її адресу.

Проте у діючу Конституцію України законотворці заклали механізми її вдосконалення шляхом ухвалення окремих законів, роботи Конституційного суду, використання статей Конституції прямої дії у судовій практиці. На тепер ці механізми реалізуються не повною мірою. Серйозним недоліком нашої Конституції є відсутність чіткого механізму притягнення до відповідальності посадовців за її порушення.

Однак варто пам'ятати, що Конституція – це найважливіший документ держави, що визначає вектор руху і розвитку нашої країни.

Конституція України проголошує фундаментальні принципи та правила суспільства, забезпечує стабільність і передбачуваність в управлінні, встановлює чітку базу для ухвалення політичних рішень.

Дотримання Конституції сприяє зміцненню довіри з боку громадян, міжнародних партнерів та інвесторів.

Конституція України є не лише наслідком отримання незалежності України, але й основою існування та розвитку нашої держави.

Лариса ФІЛІПЕНКО,
доцентка кафедри філософії та ППП

О СКАРБИ НАЦІЇ

ПАРАД ВИШИВАНОК
ХНАДУ

Щороку до Дня вишиванки, що святкується усією прогресивною спільнотою України у третій четвер травня, за усталеною традицією колектив нашого університету проводить парад вишиванок, організований кафедрою українознавства.

От і цьогоріч цей шанований нами день ми відзначали у тісному колі поціновувачів вишиваних скарбів нашої Батьківщини.

Як стверджують знавці української вишиванки, символіка її елементів має потужний вплив на життя того, хто її носить.

На їхній погляд, символічними є не лише відтінки та форми вишивки, але й полотно: білосніжний колір означає цноту й чистоту, червоний символізує життєву силу, зелений – природу та спокій, а чорний – смуток і тугу.

Сподіваємося, що усі, хто долучився до щорічного параду вишиванок від колективу й студентства ХНАДУ, отримали неймовірне задоволення від розмаїття кольорів української вишивки, насолодившись її автентикою.

Наш кор.

Про що говорить вишиванка:
орнаменти та їх значення

Квадрат
символ миру, достатку,
благополуччя

Ромб
символ союзу Сонця
і Землі, плодючості

Коло
символ Сонця,
безперервності
буття і вічності

Зорі
оберіг від зла
і негативу, захищає
від хвороб і безсилля

Хрест
знак гармонії
чотирьох стихій,
оберіг від злих духів

Серце
символ
щасливого
сімейного життя

**Дерево
життя**
символ краси,
молодості,
оновлення душі та тіла

**Рослинні
мотиви**
символ чистоти,
процвітання роду
та життя

Безконечник
символ вічного
буття, сили
та життєвої енергії

Шеврони
символ жіночої
і чоловічої сутностей,
духу та матерії

РІДНА МОВА

Я одягаю зранку ВИШИВАНКУ,
Та ось замислився:

«...так може у цей День
(ви не вважайте за примхливу забаванку)
Я спілкуватимусь лиш рідною весь день».
А далі зовсім перейду на рідну мову,
Бо треба поступово починати,
Потрошечку, помалу, хоч по слову
Цю нашу рідну українську поширяти.
Цією мовою писав Тарас Шевченко,
Іван Франко, Микола Хвильовий,

А вірші Ліни (незрівнянної) Костенко
В окопах дух тримають бойовий!
Весь Світ захоплюється здавна козаками,
Що Котляревський в «Енеїді» описав,
І ми залишимося такими вояками,
Який би ворог звідкіля б не нападав!
Тому і вчати, щоб краще розуміти,
Як ми зуміли захистити рідний край,
Яким вогнем загарбника зустріти,
Щоб зупинити цю навалу
диких зграй!?!

Якщо весь Світ вивчає УКРАЇНСЬКУ,
То може й нам вже варто перейти
Та взяти до вживання ту батьківську,
Яку в душі змогли ми зберегти.
Так, УКРАЇНСЬКУ вже весь Світ
давно вивчає,
А нам тим більше рідну мову треба знати,
І той, хто ВИШИВАНКУ одягає,
Той рідною теж має розмовляти!

Сергій ЄФРЕМОВ

О ПРИВІТАННЯ

Вітаємо ювілярів
(які народилися у травні – червні)

Володимира Петровича Волкова – завідувача кафедри технічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. М.Я. Говорущенка.

Петра Федоровича Горбачова – завідувача кафедри транспортних систем і логістики.

Тетяну Володимирівну Ковальову – завідувачку кафедри обліку і оподаткування.

Анатолія Васильовича Більченка – професора кафедри мостів, конструкцій і будівельної механіки ім. В.О. Російського.

Юрія Олександровича Давідича – професора кафедри транспортних систем і логістики.

Людищу Сергійову Абрамову – професору кафедри організації та безпеки дорожнього руху.

Наталію Віталіївну Сасико – професорку кафедри іноземних мов.

Сергія Івановича Кривошапова – доцента кафедри технічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. М.Я. Говорущенка.

В'ячеслава Михайловича Кудрявцева – доцента кафедри економіки і підприємництва.

Наталію Петрівну Книшенко – доцентку кафедри українознавства.

Андрія Васильовича Ігнатенка – доцента кафедри мостів, конструкцій і будівельної механіки ім. В.О. Російського.

Надію Михайлівну Подригалю – доцентку кафедри комп'ютерної графіки.

Ірину Олексіївну Серікову – доцентку кафедри метрології та безпеки життєдіяльності.

Юрія Васильовича Зибцева – старшого викладача кафедри технічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. М.Я. Говорущенка.

Олену Василівну Шамрай – старшу викладачку кафедри іноземних мов.

Інну Леонідівну Іванову – старшу викладачку кафедри іноземних мов.

Віктора Івановича Шевченка – старшого викладача кафедри фізичного виховання та спорту.

Владислава Олексійовича Шаповаленка – асистента кафедри автомобілів ім. А.Б. Гредескула.

Зюю Григорівну Неронову – завідувачку лабораторії кафедри технології дорожньо-будівельних матеріалів ім. М.І. Волкова.

Зінаїду Володимирівну Бережню – завідувачку відділу комплектування та наукової обробки літератури наукової бібліотеки.

Андрія Леонідовича Партолу – завідувача лабораторії телевізійних та відеокommунікаційних технологій.

Ірину Миколаївну Асасико – провідну інженерку-програмістку обчислювального центру.

Світлану Петрівну Волкову – інженерку 1 категорії кафедри двигунів внутрішнього згоряння.

Олену Іванівну Харченко – старшу інспекторку відділу кадрів.

Інесу Станіславівну Яжевську – провідну фахівчиню з публічних закупівель.

Діану Юрївну Нерівню – фахівчиню видавничої справи видавництва.

Ірину Михайлівну Семерневу – фельдшерку автогосподарства.

Ганну Юрївну Лобунець – практичну психологиню вищої категорії психологічної служби.

Вікторію Анатоліївну Мадатян – чергову гуртожитку №6.

Ірину Миколаївну Усату – прибиральницю господарчого відділу.

Ніну Дмитрівну Петренко – прибиральницю господарчого відділу.

Ольгу Василівну Копьонкіну – прибиральницю господарчого відділу.

Олену Данилівну Безвесільну – прибиральницю гуртожитку №4.

Ігоря Андрійовича Вахміна – столяра будівельного 2 розряду будівельної дільниці.

Сергія Миколайовича Разумних – слюсаря-сантехніка 3 розряду гуртожитків №3 і №4.

Раїсу Андріївну Сліхову – маляр-штукатур 5 розряду будівельної дільниці експлуатаційно-технічного відділу.

Бажаємо Вам, шановні ювіляри, міцного здоров'я та добробуту, невичерпної енергії й творчого натхнення у виконанні усіх Ваших задумів і здійснення найзаповітніших мрій!

Колектив ХНАДУ

О ПОЕЗІЯ ВІЙНИ

БЕЗ ДОМУ

Два роки по світу блукає без цілі
 Душа українська. Шука співчуття.
 Далеко від дому, без тіні надії
 На те довоєнне вчорашнє життя.
 Шукає притулку в Європі і Штатах.
 У черзі стоїть за позиченим сном.
 А в думці цюночі потроєна хата,
 А в спогаді чути сирену та дрон.

Два роки, щоб вивчити звичай краю,
 В якому ніколи не станеш своїм.
 В якому ти – біженець, що викликає
 На себе вогонь невдоволених слів.
 Не звикнеш ніяк до погоди і мови,
 Ніяк не навчишся сміятися знов.
 Не віриш у прояв чужої любові,
 Бо знаєш, якою є справжня любов.

Два роки країна на карті планети
 Забарвлена кров'ю. Сльозою сиріт.
 Так дивно сьогодні боятися вмерти,
 Коли спить спокійно цілісний світ.
 Так хочеться миру в коханій країні!
 Щоб рідним порогом закінчився шлях...
 Бо нерви та сили зовсім не залізни.
 Людина – без дому, немов нічия...

Два роки по світу блукає без цілі
 Душа українська. Шука співчуття.

Ольга ШЕЙХ

ВОНИ
ГОВОРЯТЬ ХОРОМ

– Мені десять. Я жила в Маріуполі.
 – Мені шість. Я живу в Чернігові.
 – Мені три. Я жила в Гостомелі.
 – Мені чотирнадцять. І я живу в Києві.
 – Я цілів і тепер живу в Любліні.
 – А я дивом опинилась у Львові.
 – Мене прихистили в Берліні.
 – А я досі сплю в тернопільській школі.
 – Моя могила у дворах Ірпеня,
 – А я так і лишивсь під Макаровим.
 – А я тихо сумське янголя,
 – А я без руки. Мені поталанило.
 – Я ніколи не побачу тата і маму.
 – А я загубилась в потязі.
 – Моєї школи позавчора не стало.
 – А я сплю в зимовому одязі...
 – А я народилась в метро!
 – А мене з вогню виніс воїн!...
 – А мені прилетіло у вікно,
 Але мама накрила собою...

.....

Вони говорять хором –
 До світу, до зброї, до неба.
 Вони похлинулися горем
 І дивляться, ворог, на тебе.

Світлана ФІЯЛКА

ТАКА ВІЙНА

Він надсилає їй квіти з війни
 (так, у нас така війна:
 можна надіслати коханій квіти,
 отримати потім її селфі
 з невідомим букетом
 і роздивлятися,
 п'ючи ранкову каву).

Вона їде до нього
 на війну
 (так, у нас така війна:
 можна поїхати до коханого
 на війну,
 зняти на війні квартиру
 на п'ять днів
 ще й за невеликі гроші,
 бо дуже сильно пощастило).

Він їй каже: давай одружимося,
 а вона йому: та ну, куди,
 треба б спершу хоч якесь житло,
 і справді, ну що то за шлюб:
 він у бліндажі, вона у мамі.
 треба б хоч якесь житло,
 де вона буде прокидатися сама
 і снідати на світлій кухні,
 і бачити,
 як він невидимо сидить за столом
 навпроти на тісному диванчику,
 і відчувати,
 що все з ним в порядку
 там – на війні.

Так, у нас така війна:
 майже не заважає
 жити, кохати,
 одружуватися,
 купувати житло
 і працювати на доставці квітів.
 а ще – вмирати,
 страждати,
 не знати
 скільки це витримаєш.
 Так, у нас така війна.
 приїздить, подивиться самі.

© Victoria NARIZHNA

ОСОБЛИВОМУ!

А Харків і поранений – вродливий!
 Ось в гості червень в місто завітав.

Де б ти не був, завжди ти будь щасливий,
 Які твої літа...

І голуби купаються в калюжі,
 І сонце плаває із голубами теж.
 Чи я люблю тебе, мій Харкове?!
 Ой, дуже.
 Я так люблю тебе, мій Харкове!
 Одужую!

І каву,
 І сунічний фреш.

На таці хмари завше хай приносять,
 Листи від рідних із країн ЄС,
 А не ракети! Бо вже третю осінь
 Ти мужній мій, трагедії і стрес

Переживаєш,
 Плачеш,
 Не здаєшся!

Всевишнього молю про тебе я,
 Коли закінчиться війни цієї п'єса
 В твоєму парку радісна сім'я

Ітиме весело, тримаючись за руки,
 Про них напише золотий сюжет
 Файнезне літо під трамвайні звуки,
 І крихти хліба на бруківці із манжет.

Маріанна ШУТКО

НАЦІЯ ГЕРОЇВ

У нас вже підриваються на мінах.
 В полях по обрії брукху і броні.
 У нас стрічають люди на колінах
 своїх убитих хлопців на війні.

Росли, росли – і виросли хлоп'ята.
 Чийсь кохані і чийсь сини.
 Щоб Україна не була розп'ята,
 пішли боротись, – хто ж, як не вони?!

Господь їм сил подвоїв і потроїв.
 Здолали все, подужали заброд.
 Так виникає нація героїв.

Так постає з населення народ.

Ліна КОСТЕНКО

Тільки заради цієї самопальної
 таблички в одній з військових частин
 Слов'янська – вартує писати вірші

О ХНАДУ СПОРТИВНИЙ

НАШІ
ВІТАННЯ

Нещодавно в Київському районі м. Харкова відбулося урочисте нагородження та відзначення найкращих юнаків і дівчат – учасників районного етапу міського конкурсу «Молода людина року».

За вагомі досягнення у сфері суспільного життя та внесок у розвиток іміджу нашого міста Подякою адміністрації Київського району Харківської міської ради відзначена багаторазова чемпіонка і призерка чемпіонатів України та Європи, а також міжнародних турнірів з вільної боротьби, чемпіонка Світу з пляжної боротьби Дар'я Медведська (гр. Т-26т1-22).

Щиросердно вітаємо здобувачку факультету транспортних систем Дар'ю Медведську та її тренера, старшого викладача кафедри фізичного виховання і спорту Раміса Алієва з такими чудовими спортивними здобутками!

Бажаємо нашій титулованій спортсменці нових досягнень і подальшого розвитку задля підтримки високого іміджу Харкова!

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідцтво про реєстрацію: серія ХК №80. Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204. Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua
Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ. Тираж – Сайт

Зам. № 26/24-В від 24.05.2024 р.
Головний редактор **О.Д. Васильківська**
Коректура **Л.А. Пустовойтової**
Комп'ютерна верстка **О.Г. Безродного**
Фото **О.М. Александрова**

КОЗАЦЬКИЙ ДВОБІЙ

На початку травня в Республіці Сан-Марино пройшли Європейські ігри WMAC 2024, у рамках яких відбувся чемпіонат Європи з козацького двобою.

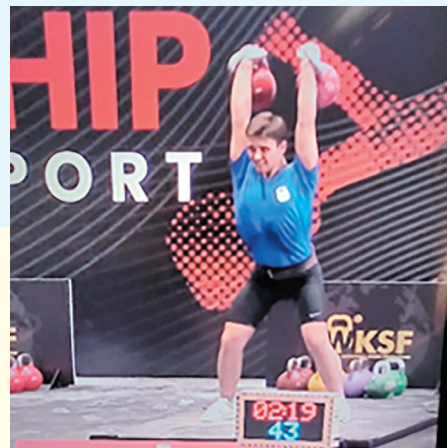
У цих змаганнях за нагороди боролися 1250 спортсменів із 20 країн світу, серед яких і здобувач вищої освіти механічного факультету Максим Данець.

Максим провів чотири бої, виборовши перше місце у розділі «light-contact» та друге місце у розділі «point-fighting».

Щиро вітаємо нашого здібного борця з бездоганним результатом і бажаємо йому таких же гідних перемог у підкоренні спортивних височин!

У червні в Жешуві (Польща) відбувся чемпіонат світу з гирьового спорту за версією WKSF, де 518 атлетів із 31 країни світу боролися за найвищий титул.

ГИРІ

У цих змаганнях взяв участь і здобувач вищої освіти нашого університету, вихованець заслуженого тренера України, старшого викладача кафедри фізичного виховання та спорту Євгена Плотнікова Дмитро Пятниць (гр. МП-31-21).

Дмитро виступав серед юніорів та був першим у ваговій категорії 87 кг у двох дисциплінах: поштовх довгим циклом і двоборство, зробивши поштовх двох гир вагою 32 кг довгим циклом 43 рази, поштовх – 59 разів та ривок гирі вагою 32 кг – 93 рази, оновивши свої особисті рекорди у поштовху і ривку.

Пишаємося досягненнями нашого чемпіона і дякуємо його тренеру Є.К. Плотникову за підготовку спортсмена такого високого рівня!

СИЛОВЕ ДВОБОРСТВО

У травні в дистанційному форматі була проведена Спартакіада Університету із загальної фізичної підготовки «Силowe двоборство», де взяли участь 225 здобувачів вищої освіти.

Після підбиття підсумків суддівська команда у складі викладачів кафедри фізичного виховання та спорту визначила переможців цих змагань.

У командному заліку перше місце виборов АФ (60,5 балів), друге – МФ (56 балів), третє – ФТС (44 бали), четверте – ДБФ (37 балів) і п'яте місце здобув ФУБ (32 бали).

В особистій першості серед дівчат перше місце посіли Аліна Педан (МФ) та Аліна Холод (ДБФ) по 47 разів, друге – Ангеліна Дерепко (ФУБ, 41 раз) і третє місце виборола Анастасія Кириченко (ФТС, 40 разів).

В особистій першості серед юнаків перше місце здобув В'ячеслав Журавльов (АФ, 64 рази), друге – Олег Гриценко (МФ, 53 рази) і третє місце посів Микита Скибенко (АФ, 51 раз).

Бажаємо переможцям Спартакіади Університету з силового двоборства великих успіхів у навчанні та нових спортивних здобутків!

СК «Автодорожник»

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.